

DEN danske STJERNE

Maj 1982
131. Årgang
Nummer 5

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney, Gordon B. Hinckley.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell.

Rådgivende komité: M. Russell Ballard, Loren C. Dunn, Rex D. Pinegar, Charles A. Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redaktør: M. Russell Ballard.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, *Chefredaktør* - David Mitchell, *Assisterende chefredaktør* - Bonnie Saunders, *Børnestjernen* - Roger Gylling, *designer* - Norman Price, *produktion*.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vodroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsgade 4, DK-2100 København Ø.

INDHOLD

Eksemplets magt, <i>Præsident N. Eldon Tanner</i>	1
Afvis bitterhed, <i>Jeffrey Butler</i>	5
Brødre elsk jeres hustru, <i>Ældste James E. Faust</i>	8
Bestandighed midt i forandringer, <i>Præsident N. Eldon Tanner</i>	11
Lykkelige forældre, lykkelige børn, <i>Ed og Ann Lauritsen</i>	19
Martas sejr, <i>Paul W. Robinson</i>	24
Alkoholtilvænnning, Håb om forståelse af helbredelse, <i>James R. Goodrich</i>	30
Hensigten er ikke nok, <i>Ældste Rex C. Reeve</i>	38
Sød harmoni, <i>Cathleen Lubeck</i>	41

BØRNESTJERNEN

Bikærren, <i>Eileen C. Black</i>	1
Bare for sjov	4
Heber J. Grant 1865-1945, <i>Howard Boughner</i>	6

Omslag: Jerry Thompson

Abonnement:

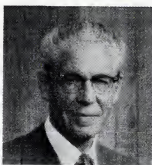
12 numre Dkr. 54,- (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 31 20988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lyngø.

United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

©1982 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

EKSEMPELTS MAGT

Præsident N. Eldon Tanner
Førsterådgiver i Det øverste Præsidentskab

Jeg har for nylig bemærket, således som jeg ofte har gjort førhen, at når som helst, eller hvor som helst en sidste dages hellig nævnes i nyhedsstof, hvad enten det er i forbindelse med udnævnelser til et højt embede i regeringen eller for at bryde loven, så nævnes hans forbindelse med mormoner normalt. Andre trosretninger bliver sjældent behandlet på denne måde. Jeg betragter dette som et kompliment, fordi det er bevis på, at verden bliver mere og mere klar over, hvad vi står for, og forventer mere af os.

Det eksempel, som vi viser verden, vil for en stor dels vedkommende bestemme om vi får venner eller fjender. Det er af største betydning, at vi hver

især lever efter kirkens standarder og retter os efter evangeliets forskrifter samt holder vor Herre og Frelser Jesu Kristi bud, som er blevet så godt forklaret for os.

Det gør altid et dybt indtryk at læse de bevægende beretninger om, hvad der kan opnås gennem det gode eksemplets magt. Jeg læste for nylig en historie, som jeg gerne vil fortælle. Et ikke-medlem fortæller, at han for ca. ti år siden var souschef i en lavprisforretning, hvor de ansatte 16-18-årige skoleelever til at arbejde om natten. Han sagde:

„Jeg husker ikke, hvordan jeg ansatte den første mormonpige, som var 16 eller 17, og jeg kan heller ikke huske hendes navn. Men jeg skal aldrig

glemme hendes eksempel. Hun var usædvanlig ærlig, pålidelig, pæn og ren, og alligevel kan disse ord ikke fuldt ud beskrive hende på den måde, som jeg gerne vil. Sammenlignet med de andre unge var hun meget bemærkelsesværdig."

Han ansatte snart en af hendes veninder og fandt ud af, at hun også var en eksemplarisk medarbejder. De var begge i deres indstilling venlige og hjælpsomme overfor de øvrige ansatte og overfor kunderne.

„Jeg begyndte snart at ansætte alle de af deres mormonvenner, som jeg kunne få fat på. Som enkeltpersoner

Det eksempel, som vi viser verden, vil bestemme, om vi får venner eller fjender.

og samlet var de de bedste unge, som jeg nogen sinde har haft til at arbejde for mig," sagde han. „Der var aldrig noget tilfælde, hvor nogen som helst af dem skuffede mig eller viste sig upålidelige. De var de bedste ansatte og medarbejdere, som nogen kunne ønske sig."

En aften ønskede han sig en pizza til aftensmad men var ikke i stand til at forlade forretningen, så en af mormonpigerne gik ud for at hente den til ham. Da hun vendte tilbage, fandt han ud af, at hun havde været ude for et mindre uheld. Han tilbød at betale for skaderne på hendes bil, eftersom hun

var udsendt i hans ærinde, men hun afviste dette og sagde, at det var hendes ansvar. Han sagde: „Jeg troede ikke, at der var mange unge mennesker i denne alder, som var i besiddelse af denne form for karakter, og jeg har aldrig glemt det."

Denne mand mødte for nyligt, gennem sin søn, nogle af vore missionærer og har modtaget nogle af diskussionerne og overværet en del møder.

„Jeg har fundet ud af, at de ting, som jeg for ti år siden beundrede hos disse piger, også gælder for de voksne mormoner, som jeg har mødt," sagde han. „Jeg kan lide, at de lægger vægt på familien, og de forekommer mig at være den lykkeligste gruppe mennesker, jeg nogen sinde har mødt."

Hvor vidunderligt ville det ikke være, hvis vi alle kunne skabe denne form for indtryk hos dem, som vi kommer i kontakt med! En anden artikel for nylig om en omvendelse havde denne overskrift: „Eksemplet er afgørende for omvendelse." Vi hører om mange omvendelser, der er sket gennem det eksempel, som nogle af vore medlemmer har vist, men tænk på den virkning det ville have, hvis vi *alle* levede således, at vi kan påvirke andre gennem vort eksempel.

Vi er heldige, at vi har Jesu Kristi evangelium og forstår, hvad det kan betyde for os i vor forberedelse til for evigt at leve i Guds nærhed. Verden forstår ikke betydningen af evigt liv. Vi har derfor mulighed og ansvar for at undervise alle nationer i dette strålende princip.

Et barn velsignes i rigt mål, hvis det vokser op i et hjem, hvor forældrene har en viden og et vidnesbyrd om evangeliet og lever i henhold hertil.

Sådanne forældre erkender det ansvar, som de har for at undervise deres børn i at gøre det, som vil bibringe dem evig glæde, fremgang, lykke og hjælpe dem til at forberede sig til udødelighed og evigt liv. Herren har givet denne instruktion:

„Og atter: Om forældre i Zion eller i nogle af dens organiserede stave har børn, og de ikke underviser dem i læren om omvendelse, tro på Kristus, den levende Guds søn, og om dåb og den Helligånds gave gennem håndspåbyggelse, når de er 8 år gamle, skal synden hvile på forældrenes hovede.”

„De skal også lære deres børn at bede og at vandre retskaffent for Herren.” (L&P 68:25,28).

Vi har ikke fået overdraget noget større ansvar, privilegium eller velsignelse end at være værdige forældre. Efter min opvækst har jeg været yderst taknemmelig for, at min himmelske Fader sørgede for, at jeg blev „født af retskafne forældre”, som belærte mig om, at min ånd var et barn af Gud, selv om jeg var deres jordiske barn, og at Gud såvel som de forventede, at jeg skulle leve på en måde, som var værdig både for ham og for dem. De satte eksemplet, idet de altid omhyggeligt forsøgte at leve i overensstemmelse med evangeliets lærdomme. De var på enhver måde ærlige, hæderlige og retskafne og forventede, at jeg var det samme. Jeg vidste, at de vidste, at evangeliet var sandt, samt at de ønskede og var fast besluttede på at efterleve og holde Guds befalinger. De forventede aldrig, at jeg skulle gøre noget, som de ikke var rede til selv at gøre. De forventede, at jeg gjorde det rigtige til alle tider, at jeg vandrede retskaffent for min himmel-

ske Fader, at jeg levede, således at mine venner og omgangsfæller kunne stole på mig, at jeg holdt mig selv moralsk ren, holdt sabbatsdagen hellig, nøje overholdt visdomsordet, betalte min tiende og offerydelser og bad regelmæssigt med den viden, at min himmelske Fader lyttede og besvarede mine bønner og styrkede og vejledte mig, når jeg havde behov for det. Jeg vidste altid, at jeg kunne stole på, at de ville gøre det rigtige, at de ville være retfærdige i deres behandling af mig og deres medmennesker. Hvor heldig er det barn ikke, der har sådanne forældre, som han eller hun føler, at man kan komme til med ethvert problem.

Min far, som også var min biskop og bedste ven, mens jeg var i det aronske præstedømme, lærte mig at ære mit præstedømme. Han fremhævede vigtigheden af præstedømmet og det vigtige i at have myndighed til at handle i Jesu Kristi navn, han, som er det eneste fuldkomne eksempel, vi skal følge. Hvis vi kan lære at fornemme hans store kærlighed til os og altid huske, at han døde for at forløse os fra vore synder, så vil vi altid ønske at leve på den måde, som han underviste..

Hvad enten vi er på arbejde, leger, er i skole eller opfylder vore åndelige behov, så kan vort gode eksemplets, magtfulde indflydelse udstrækkes til vores omgangsfæller. Vi må aldrig skamme os over Kristi evangelium eller over at tilhøre hans kirke. Vi må være frygtløse i vores forsvar af sandheden og være i stand til at modstå de forfølgelser, som af og til bliver rettet mod os. Vi kan også i dette vise et godt eksempel. Lad os mindes Frelserens ord:

„Salige er de, som er forfulgte for retfærdigheds skyld, thi Himmelriget er deres.

Salige er I, når man håner og forfølger jer og lyver jer alt ondt på for min skyld.

Glæd jer og fryd jer: Jeres løn skal være stor i Himlene; thi således har man forfulgt profeterne, som var før jer“ (Matt. 5:10-12).

Vi står i dag overfor nye trusler, nye udfordringer og nye kommunikationsmetoder samt større muligheder end nogen sinde før for at være som et lys på bjerget. Lad os atter mindes Frelserens påmindelse i bjergprædikenen:

„I er verdens lys; en by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules.

Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men på en lystage; så skinner det for alle dem, som er i huset.

Således skal jeres lys skinne for menneskene, for at de må se jeres gode gerninger og prise jeres Fader, som er i Himlene“ (Matt. 5:14-16).

En dreng var på vej gennem den tætte Londontåge bærende en tændt lanterne. „Led mig tilbage til mit hotel“ sagde en stemme i tågen, „så vil jeg give dig en shilling“.

„Ja hr.“

Og så begyndte drengen, idet han holdt sin lanterne højt i vejret, at gå gennem tågen, og han kom snart til hotellet. Da han standsede, trådte ikke én men fire mænd frem med en shilling. De tre andre havde set lyset og var fulgt efter uden at spørge. Således er det med enhver, som går i forvejen hen imod sandhed og lys.

Gennem vort eksempel kan vi oplyse en verden i mørke. □

Forslag til hjemmelærere

1. Fortæl en personlig oplevelse med eksemplets magt. Bed familien fortælle om deres oplevelser hermed.
 2. Findes der skriftsteder eller andre citater i denne artikel, som familien kan oplæse eller yderligere skriftsteder, som du ønsker at læse med dem?
 3. Omtal de muligheder, som familiens medlemmer har for at være eksempler for andre. Hvorfor er eksemplets magt så stort?
 4. Diskuter forskellen mellem at sætte et retfærdigt eksempel og være selvretfærdig. Hvorfor er det vigtigt at vore indre tanker og vor indstilling svarer til vore ydre handlinger?
 5. Ville denne diskussion være blevet bedre, hvis du havde talt med familiens overhoved før besøget? Er der et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen til familiens medlemmer om eksemplets magt?
-

Et mål for en mands storhed er, hvordan han klarer prøver i sit liv. Vil de forårsage, at han mister troen på sig selv, sine medmennesker og på sin Gud? Eller kan han rejse sig, ja selv over tragedie, og give os andre et

glimt af det iboende mod i mennesket. Min nabo i huset ved siden af har oplevet tragedie under så pinefulde forhold, som man kan forestille sig, og hans eksempel bør deles med andre. Lad os for at respektere hans privatliv

AFVIS BITTERHED

Jeffrey Butler

kalde ham for broder Brown. Han blev for tredive år siden omvendt til kirken i Minnesota gennem eksemplet fra en sidste dages hellig skolelærerinde, hvis livslyst, følsomhed overfor mennesker og senere hendes evne til ubetinget at elske ham gjorde ham rede til dåb. De giftede sig og fik tre døtre og en søn. Så døde søster Browns far og hendes mor kom til at bo hos dem.

En meget kold vinterdag kom broder Brown hjem fra arbejde og bekendtgjorde, at familien skulle flytte til et varmere klima. Han fløj til Hawaii, fandt et arbejde og sendte bud efter sin familie.

Broder Browns trosprøve begyndte den 17. marts 1980. Hans hustru,

hans ældste datter og hans svigermor blev dræbt, da deres bil blev ramt af en lastbil. Lastbilens 25-årige chauffør havde drukket og var rykket over i den modkørende bane som forberedelse til et venstresving, der rent faktisk lå næsten en kilometer længere fremme. Han var ikke kommet til skade.

Broder Brown fik gennem en telefonringning fra politiet besked om tragedien. Grædende og bedende om styrke gik han ud på gaden og så to medlemmer af wardet, som kom kørende, og han standsede dem. Han fortalte dem om ulykken og bad om en særlig velsignelse, der ville sætte ham i stand til at klare tragedien. Denne velsignelse gav ham en direkte og magtfuld forsikring om, at Herren elskede ham, og at Herren ville sætte ham i stand til at klare denne byrde. Broder Brown begyndte næsten med det samme at bevise dette løfte. Han valgte ved begravelsen selv at tale og forsøgte at hjælpe os med at acceptere og klare tabet, og han viste os vejen med sit eget eksempel. Jeg blev næsten overvældet af hans ønske om at lette vores smerte på et tidspunkt, hvor han led mest.

Den sidste taler fortsatte i broder Browns ånd ved at bede alle tilstedeværende og især den sørgende familie om at bekæmpe enhver form for vrede, som kunne opstå overfor den uheldige fører af det andet køretøj.

To dage senere stod min nabo overfor den sindsoprivende opgave at sortere de ting, som var tilbage i den ødelagte bil. Det var en pinefuld oplevelse, da han stod overfor den frygtelige ødelæggelse, som havde dræbt hans kæreste og nu skulle ulykken genkaldes til en rapport til forsikringsselskabet.

Det, at genopleve en del af den smerte, som han havde håbet at kunne lægge bag sig, overvældede ham næsten.

Den aften oplevede han i sin smerte, at han blev vred på lastbilens fører. Han bad. De negative følelser var der stadig. Men da han ikke ønskede at give efter for denne følelse, gik han resolut ud i sin bil og kørte over til den unge mands hus og satte sig ned sammen med ham og sagde ganske enkelt: „Jeg har bedt for dig – for mig selv, og jeg har forsøgt at slippe af med vrede følelser, som begynder at gnave i mig.“ Lastbilens fører blev lidt frygtsom og ubehagelig til mode, men sagde intet, medens min nabo talte ham. Da broder Brown spurgte ham, om de kunne bede sammen, nikkede han tøvende og knælede ned. Broder Brown gav udtryk for sit hjertes dybeste følelser i en bøn, der blev brudt af hans kamp for at kontrollere sin sorg. Han bad Herren om at hjælpe dem begge med at klare deres fælles tragedie. Den anden mand forblev tavs.

Da de rejste sig op fra bønnen, lagde min nabo mærke til, at den unge mands ansigt var anspændt og blegt, stift og udtryksløst. Broder Brown gik hen til ham, lagde begge arme omkring ham og sagde blidt med fredens lettelse i sin stemme: „Jeg elsker dig. Jeg tilgiver dig. Det vil altså blive godt. Og jeg går ikke, før du har ladet nogle af dine følelser i dig komme til udtryk.“ Den unge mand stod stille, hans ansigt bevægede sig, så brød han ud i en smertefuld hulken, mens han græd sin egen sorg ud i broder Browns arme. Mandens hustru sluttede sig til dem i denne kærlighedscirkele og sagde til min nabo:

„Min mand har været så ødelagt af skyld, at dette er den første gang siden ulykken, at han har været i stand til at udtrykke sig selv.“

Broder Browns trosprøve er selvfølgelig ikke overstået. Han skal stadig leve i mange år uden sine kære. Han skal stadig klare hver enkelt dag. Men denne kærlighedsmission har hjulpet ham til at genopbygge sit liv. Og de, som kender ham, har i et vist omfang lært, hvad det vil sige at nå frem til „det mål af vækst, da vi kan rumme Kristi fylde“ (Efes. 4:13). □

BRØDRE ELSK JERES HUSTRU

Ældste James E. Faust

Jeg har for nylig tænkt alvorligt over den rolle, som min hustru spiller i mit liv. Denne overvejelse blev affødt af ældste Boyd K. Packer fra De tolv Råd, som spurgte mig: „Hvad ville du have været uden din hustru, Ruth?“ Jeg kunne med det samme have svaret: „Ikke meget“, men det vidste han allerede.

Hans spørgsmål trængte dybt ind i min sjæl, og jeg tilbragte de næste 24 timer med at tænke på, hvad jeg ville have været uden min hustrus kærlige og søde støtte samt hendes disciplin. Det chokerede mig blot at tænke på, hvad mit liv ville have været *uden* hende.

Men for at svare på ældste Packers spørgsmål. Jeg må ærligt svare, at uden min hustru ville jeg have været en mislykket eksistens. Jeg gør ikke krav på at være ekspert i ægteskab; jeg har kun været gift én gang, men takket være min gode hustru er det lykkedes. Jeg gør ikke krav på at have et bedre ægteskab end nogen andre, men jeg gør krav på at være gift med en vidunderlig partner.

En af de største velsignelser ved at have en god hustru er, at hun kan være kilden, der sørger for det mest

grundlæggende menneskelige behov – kærlighed. Den mest uforbeholdne kærlighed, som jeg har modtaget i mit liv, er kommet fra de gode kvinder i min familie: min hustru, min mor, min svigermor, mine bedstemødre, mine døtre og mine søde sønne- og døtre-døtre.

Den største vedholdende indflydelse i mine modne år har været den konstante ubetingede og uforbeholdne kærlighed, som jeg har næret til min hustru. Det hellige forhold til min ægteskabspartner har været den stør-

James E. Faust

„Uden min hustru ville jeg have været en mislykket eksistens.“

ste velsignelse i mit liv. Jeg kan ikke forestille mig, hvad mit liv ville være blevet til uden denne velsignelse.

Jeg føler mig stadig påvirket af noget, som præsident Marion G. Romney sagde nogle få dage efter, at hans ægtefælles, søster Ida Romney døde i 1979. Han talte ved et møde for De tolv Kvorum i templet og sagde: „Da Ida døde, var der noget, som forlod mig. Den bindende styrke var væk.“ Ved graven sagde han til mig: „Vær god mod din hustru. Tag hende med, hvor som helst du kan. Den tid vil, komme hvor I ikke vil være i stand til at være sammen.“

Jeg vil altid være meget taknemmelig overfor mange af brødrene for deres eksempel på venlighed og betænk-somhed overfor deres hustruer. Da jeg var stavspræsident, husker jeg ud-mærket det eksempel, som den afdøde ældste S. Dilworth Young fra De halvfjerds første Kvorum satte. Hans første hustru, Gladys, var på dette tidspunkt invalid efter at have fået et grimt slagtilfælde. Hun forblev invalid i mange år, før hun døde i 1964. Broder Young gjorde sig den ekstra anstrengelse at klæde hende, made hende og passe på hende. I hele mit liv har jeg ikke set et større eksempel på blidhed og omsorg end det, som broder Young viste Gladys. Han sagde engang til mig: „Det var det værste i verden, som kunne ske for Gladys og det bedste, som kunne ske for mig. Det har gjort mig til et anstændigt menneske. Jeg lærte, hvad kærlighed i virkeligheden bør være.“

De fleste mænd tænker på at være fremgangsrigt i deres arbejde, og de anvender megen tid og anstrengelse herpå. Men jeg har gennem eksemplet

Boyd K. Packard

„Hvad ville du have været uden en hustru?“

hos sådanne kærlige og betænksomme ægtemænd som broder Young lært, at vi for at være succesrige i vores arbejde først må være succesrige i vore hjem som ægtemænd og fædre. Og alligevel giver vi ofte mere af vores tid og opmærksomhed til vores arbejdsfæller uden for hjemmet, end vi gør til være kære hjemme. Jeg er kommet til den erkendelse, at det arbejde, som min hustru gjorde i vores hjem, var af større betydning for mig, end det arbejde, som jeg udførte uden for hjemmet.

Jeg er også kommet til at forstå, hvor meget vore hustruer konstant har behov for vor kærlighed, taknemmelighed, fællesskab og for vor anerkendelse. Hvis vi vil imødekomme disse behov, så vil vi opleve at blive vist ære og respekt i vores hjem. Vi vil blive vist en grænseløs og vedvarende kærlighed, som vil give os den udfordring at se ind i os selv og bringe det bedste i os frem.

Det er nødvendigt, at vi som ægtemænd minder os selv om, at vore hustruer er blevet velsignet med gud-

Marion G. Romney

„Vær god mod din hustru. Den tid vil komme, hvor I ikke vil være i stand til at være sammen.“

dommelige gaver som intition, tro og kærlighed. De nyder præstedømmets velsignelser selv om de ikke har noget embede i præstedømmet.

De kan benytte disse velsignelser, til vor store fordel, når de blidt sørger for disciplinen i vores liv. De kan holde os tættere til det, som vi burde være i vore hellige kaldelser. Deres kærlige disciplin er en del af vort livs afpudsning, den glatter vor karakters skarpe kanter.

Præsident N. Eldon Tanners datter, Isabel, siger om sin far: „Da mor giftede sig med far, var han kun en landmandskarl.“ Men hun fortsætter med at sige, at når søster Tanner gav ham et kærligt forslag, så ville han ganske enkelt sige: „Hvis det er det, som du synes, jeg bør gøre, så vil jeg gøre det.“ Det at lytte til en god hustru og at lytte til Herren har gjort præsident Tanner til en stor mand.

Den enkle kendsgerning er, at kun få af os kunne fungere så godt, som vi

gør, uden vore gode og kærlige hustruers støtte. Måske undlader vi alt for ofte at give udtryk for vores taknemmelighed overfor dem. Vi tager dem for givet. Men hvordan kan jeg forvente, at Herren vil ære mig og være tilfreds med min tjeneste, hvis jeg ikke ærer og elsker min egen ægtefælle? Det er uretfærdig brug af præstedømmets myndighed, hvis en mand tilbageholder eller begrænser velsignelser, som gennem hans præstedømme burde tilflyde hans hustru og børn. Præstedømmevelsignelser er ikke blot for mænd eller ægtemænd, men de opnår deres fulde potential i mandens og hustruens evige forhold, hvor disse store velsignelser deles med og administreres til vore familier. Disse velsignelser er nøglerne til evigt liv, frelse og ophøjelse gennem lydighed.

Vi må stræbe efter større åndelighed i forholdet til vor ægtefælle og vore børn. Bogstaveligt at gøre Herren til en del af vort ægteskab vil bibringe os fred, lykke, enighed og tilfredshed i rigt mål.

Jeg ved, at evangeliet er sandt, og jeg ved, at en væsentlig del i dette evangelium afgøres af, hvordan jeg behandler min hustru time for time, dag for dag. Jeg tror, ingen af os kan opnå fuld rådighed over al vor magt uden en evig ægtefælle; jeg antyder, at den endelige dom vil komme til os i form af hvilken slags menneske, vi har været, hvilken slags ægtemand, vi har været, hvilken slags far, vi har været, samt hvilken slags familie, vi har opdraget. Brødre, det er nødvendigt, at vi efterlever Herrens befaling: „Du skal elske din hustru af hele dit hjerte og holde dig til hende og ingen anden“ (L&P 42:22). □

Lad os tale om det

**Efter at have læst artiklen
„Brødre elsk jeres hustru“
ønsker I måske at diskutere nogle af de
følgende spørgsmål under jeres studium
sammen som mand og hustru:**

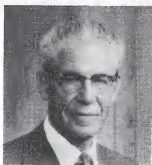
1. Hvor vigtigt er det for dig at modtage kærlighed, tillid, taknemmelighed og styrke fra din ægtefælle? På hvilke måder kan I frit dele disse ting med hinanden?

2. Artiklen påpeger, at vi „for at være succesrige i vort arbejde først må være succesrige i vore hjem“. Hvorfor er det vigtigt at fastsætte denne prioritering?

3. Artiklen siger: „At gøre Herren til en del af vort ægteskab vil bibringe os fred, lykke, enighed og tilfredshed i rigt mål.“ Hvordan kan mand og hustru gøre Herren til en partner i ægteskabet?

4. Skriv hver for sig en liste over de ting, som du værdsætter hos den anden. Tal sammen om det, som I har skrevet ned.

BESTANDIGHED MIDT I FORANDRINGER*

Præsident N. Eldon Tanner
Førsterådgiver i Det øverste Præsidentskab

Under 2. verdenskrig udgav et medlem af De tolv Kvorum, ældste Albert E. Bowen en bog, der var samlet fra en serie radiotaler, og som han gav titlen *Bestandighed midt i forandringer* (Deseret News Press, Salt Lake City 1944). Disse talers budskab var særdeles aktuelle dengang. Vi befandt os i en verden i konflikt, og mennesker verden over havde brug for et budskab, der indebar vished, sikkerhed og stabilitet. Den nuværende tid forekommer på mange måder meget lig de omskiftelige krigsåre. I dag står vi overfor mange indviklede problemer. Ud over betydningsfulde internationale problemer af politisk art oplever vi én af de

værste og vanskeligste økonomiske perioder, vi har haft i mange tiår – problemer, der berører inflation og personlig økonomisk styring.

Jeg vil gerne låne titlen fra ældste Bowens bog og fortælle jer om nogle af mine egne erfaringer og den overbevisning, jeg har hentet gennem 60 års arbejde. Jeg har gennemlevet samtlige faser af den økonomiske cirkel. Som ung mand, der netop skulle begynde livet, oplevede jeg en personlig depression. Jeg har oplevet en national og international depression, såvel som perioder med tilbagegang og inflation. Jeg har betragtet såkaldte løsninger komme og gå under hver enkelt forandring i den økonomiske cirkel. Sådanne oplevelser har ført mig til den samme overbevisning som Robert Frost, der engang sagde:

De fleste af de forandringer, vi oplever i livet,

* Tilpasset fra en tale ved velfærdsmødet oktober 1979. (Disse kloge råd af præsident Tanner præsenteres atter efter ønske fra Brødrene)

skyldes sandheder, der skiftevis er populære og upopulære.

(Fra „The Black Cottage“ i *The Poetry of Robert Frost*, New York 1969)

Det, jeg ønsker at fortælle jer i dag, er mine observationer af de konstante og fundamentale principper, der, hvis de følges, vil bringe økonomisk sikkerhed og et fredfyldt sind under alle økonomiske omstændigheder.

For det første vil jeg gerne opbygge et grundlag og etablere et perspektiv, inden for hvilket disse økonomiske principper skal anvendes.

En dag sagde et af mine børnebørn til mig: „Jeg har lagt mærke til dig og andre mænd med succes, og jeg har besluttet, at jeg vil opnå succes her i livet. Jeg vil interviewe så mange mænd med succes, som jeg kan, for at finde ud af, hvad der bragte dem succes. Så når du, bedstefar, ser tilbage på dit liv, hvad mener du så, er det vigtigste element i succes?“

Jeg sagde til ham, at Herren har givet den bedste opskrift, jeg kender til: „Søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift“ (Matt. 6:33).

Nogle vil så sige, at visse mennesker, som ikke søger Guds rige først, har økonomisk succes. Det er rigtigt. Men Herren lover os ikke netop materiel rigdom, hvis vi først søger riget. Ud fra min egen erfaring ved jeg, at det ikke er tilfældet. Med Henrik Ibsens ord: „Penge er måske skallen af mange ting, men ikke kærnen. De giver dig føde, men ikke appetit; medicin men ikke sundhed; bekendte men ikke venner; tjenerne men ikke trofasthed; glade dage men ikke fred eller lykke.“ Materielle velsignelser er en del af evangeliet, hvis de opnås på den

rigtige måde og med det rigtige formål. Jeg kommer i tanker om en oplevelse, præsident Hugh B. Brown havde. Som ung soldat i den første verdenskrig besøgte han en ældre ven på hospitalet. Denne ven var flere gange millionær, og nu, næsten 80 år gammel, lå han ved dødens dør. Hverken hans fraskilte hustru eller nogen af deres 5 børn brød sig nok om ham til at komme og besøge ham på hospitalet. Da præsident Brown tænkte over det, som hans ven havde mistet, „som penge ikke kunne købe“ og lagde mærke til hans tragiske situation og dybden af hans beklagelige tilstand, spurgte han sin ven, hvordan han ville have forandret sin kurs gennem livet, hvis han havde været i stand til at leve det om igen. Den gamle herre, som døde et par dage efter, sagde: „... Når jeg tænker tilbage på livet, er det vigtigste og værdifuldeste, som jeg kunne have haft, men som jeg gik glip af under bestræbelserne for at skaffe mig mine millioner, den *enkle tro*, som min mor havde på Gud og på sjælens udødelighed.

Du spurgte mig, hvad der er det værdifuldeste i livet? Jeg kan ikke svare dig med bedre ord end dem, digteren brugte.“ Han bad præsident Brown tage en lille bog frem fra hans taske, og derfra læste han et digt med titlen „Jeg er fremmed“.

*Jeg er en fremmed overfor den tro, min moder lærte mig,
jeg er en fremmed overfor den Gud, som mildned hendes smerte,
jeg er en fremmed overfor den trøst, som bønnen bragte – og for*

ham, som kærligt tog min døde fader til sit hjerte.

Den store verden kaldte, og jeg svigtede for den at følge, men lagde i min blindhed ikke mærke til, at berømt kun er tidevandets bølge og guldets rigdom kun et blændværk, som beruser sjæl og ånd.

Jeg søgte hele livet efter ting, jeg siden vragede,

for kamp og vundne sejre jeg belønninger modtaget har, men held, berømmelse og fremgang og hvad dermed følger jeg bytted gerne for den tro, der gjorde mor til den hun var.

Det var den døende mands vidnesbyrd, en mand, som var blevet født ind i kirken, men som var drevet bort fra den. Det var nødskriget fra en ensom mand, som kunne få alt, hvad penge kan købe, men som havde mistet det allervigtigste i livet for at samle sig denne verdens gods." (Fra *Continuing the Quest*, Salt Lake City 1961) I Mormons Bog giver profeten Jakob os et vigtigt råd om dette:

„Men førend I søger efter rigdom, søg Guds rige.

Og efter at I har fået håb i Kristus, skal I få rigdomme, *om I søger dem*: om I søger dem i den hensigt at gøre godt, at klæde den nøgne, at føde den sultne, at sætte de fangne fri og at bringe den syge og nødlidende lindring" (Jak. 2:18–19): (fremhævelse tilføjet). (Det fremhævede stykke mangler i den danske udgave af Mormons Bog. O.a.). Grundlaget og perspektivet er således: Vi må først søge riget, arbejde og planlægge og bruge

kløgt, planlægge for fremtiden og benytte den rigdom, som vi er velsignet med, til at hjælpe med at opbygge dette rige. Når vi ledes af dette evige perspektiv og bygger på dette solide grundlag, kan vi med tillid udføre vor daglige gerning og yde vort livs arbejde, der må planlægges omhyggeligt og udføres med flid.

Det er indenfor disse rammer, jeg ønsker at forklare fem principper for økonomisk bestandighed.

1. bestandighed: Betal en ærlig tiende.

Jeg spekulerer ofte på, om vi forstår, at det at betale tiende ikke repræsenterer at give gaver til Herren og kirken. At betale tiende er at betale en gæld til Herren. Herren er kilden til alle vore velsignelser, indbefattet selve livet. Betaling af tiende er en befaling, en befaling med et løfte. Hvis vi adlyder den befaling, har vi løfte om, at vi skal „have fremgang i landet". Denne fremgang består af mere end materielle goder – den kan også omfatte at kunne glæde sig over godt helbred og en levende tankegang. Den omfatter også familiesolidaritet og åndelig fremgang. Jeg håber, at de af jer, som ikke i øjeblikket betaler fuld tiende, vil søge tro og styrke til at gøre det. Når I opfylder denne forpligtelse overfor jeres Skaber, vil I finde stor, meget stor lykke, hvis lighed kun kendes af dem, som er trofaste mod denne befaling.

2. bestandighed: Brug mindre, end I tjener.

Jeg har fundet ud af, at der ikke er nogen måde, hvorpå man nogen sinde kan tjene *mere*, end man kan bruge.

Jeg er overbevist om, at det ikke er den mængde penge, man tjener, som giver den pågældende fred i sindet, men det at have *kontrol* over sine penge. Penge kan være en lydigt tjener, en besk arbejdsgiver. De, som former deres levestandard således, at de får en smule overskud, kontrollerer deres forhold. De, som bruger en lille smule mere, end de tjener, kontrolleres af deres forhold. De er slavebundet. Præsident Grant sagde engang: „Hvis der er en enkelt ting, der vil bringe fred og tilfredshed ind i det menneskelige hjerte og ind i familien, er det at leve, så man ikke bruger mere, end man tjener. Og hvis der er nogen enkelte ting, der slider og skuffer og bringer hjertesorg, så er det at have gæld og forpligtelser, som man ikke kan leve op til.“ (*Gospel Standards i Improvement Era*, 1941, s. 111)

Hemmeligheden ved at bruge mindre, end vi tjener, er meget enkel – den kaldes disciplin. Enten tidligt i livet eller sent i livet, må vi allesammen til sidst lære at disciplinere os selv, vor appetit og vore økonomiske ønsker.

3. bestandighed: Lær at skelne mellem behov og ønsker.

Forbrugerappetit er menneskeskabt på kunstig måde. Det frie konkurrencesystem producerer ubegrænsede mængder af varer og tjenesteydelser for at stimulere vore ønsker om at erhverve os mere behagelighed og luksus. Jeg kritiserer ikke systemet, eller at det er muligt at få disse varer og ydelser. Jeg er kun bekymret for, om vort folk bruger sund dømmekraft, når de køber. Vi må lære, at offervilje er en vigtig del af vores evige disciplin.

I dette land (USA) og mange andre lande har mange forældre og børn, der er født siden den 2. verdenskrig, kun kendt til velstand. Der har for det meste været tilstrækkeligt med arbejdsmuligheder for alle, som er i stand til at arbejde. Mange er blevet vænnet til øjeblikkelig tilfredsstillelse af deres ønsker. Det der i går blev betragtet som luksus, anses for det meste som nødvendigheder i dag.

Disse fem principper for økonomiske bestandighed vil, når de følges, „bringe økonomisk sikkerhed og et fredfyldt sind under alle økonomiske omstændigheder.“

Her er et eksempel: nemlig unge mennesker, som forventer, at de kan begynde deres ægteskab med at møblere deres lejlighed eller hus med den luksus, som deres forældre først har opnået efter mange års kamp og offervilje. Ved at ønske sig for meget for tidligt, fristes unge par til let opnåelig kredit, hvorved de kaster sig hovedkulds ud i gæld. Og det kan forhindre dem i at opnå en sådan økonomisk frihed, som gør det muligt for dem at gøre, som kirken foreslår med hensyn til anskaffelse af forråd af fødevarer og andre sikkerhedsprogrammer.

Overforbrug og dårlig økonomisk styring lægger stærkt pres på det ægteskabelige samhørsforhold. Det ser ud

til, at de fleste ægteskabsproblemer stammer fra økonomiske vanskeligheder – enten utilstrækkelig indkomst til at opretholde familiens levestandard, eller dårlig styring af den indkomst, der er til rådighed.

En ung far kom til sin biskop for at få økonomisk rådgivning og fortalte denne alt for velkendte historie: „Biskop, jeg er en veluddannet ingeniør, og jeg har godt arbejde med en udmærket løn. Det er, som om jeg i hele min opdragelse er blevet belært om, hvordan man tjener penge, men ingen har nogen sinde lært mig, hvordan jeg skal styre min økonomi.”

Mens vi betragter det som ønskværdigt, at enhver elev bliver undervist i forbrugeroplysning, ligger den grundlæggende uddannelse hos forældrene.

Forældre kan ikke overlade denne vigtige oplæring til tilfældigheder eller helt overlade ansvaret til de offentlige skoler og læreanstalter.

En vigtig del af denne oplæring bør være at forklare, hvad gæld indebærer. For de fleste af os er der to slags økonomisk gæld – forbrugergæld er at købe det, vi benytter eller forbruger i dagliglivet, på kredit. Det er for eksempel at købe tøj, husholdningsmaskiner, møbler osv. på afbetaling. Sådant forbrugergæld sikres af långiveren ved pantsætning af fremtidig indkomst. Det kan være overmåde farligt. Hvis vi mister vort arbejde, bliver uarbejdsdygtige eller kommer ud for alvorlige nødsituationer, får vi vanskeligheder med at leve op til vore forpligtelser.

Jeg er klar over, at unge familier somme tider finder det nødvendigt at købe på kredit. Men vi advarer jer mod

at købe mere end det, der virkelig er nødvendigt, og til at betale jeres gæld så hurtigt, det er muligt. Når det ligger tungt med indtægterne, bør man undgå den ekstra byrde med yderligere renteudgifter.

Afbetalingsindkøb er den allerdyreste måde at købe på. For til varens pris lægges en meget høj renteudgift og måske andre omkostninger.

Investeringsgæld bør sikres fuldt ud, så den ikke kan bringe familiens sikkerhed i fare. Investér ikke med spekulation for øje. Spekulationsfeber kan udvikle sig til en rus. Mange formuer er blevet ødelagt af ukontrolleret appetit efter at samle sig mere og mere. Lad os lære af den sorg, som andre har måttet gennemgå, og undgå at pantsætte vores tid, energi og almindelige helbredstilstand ved forslugen appetit efter øgede materielle goder.

Præsident Kimball har givet dette tankevækkende råd:

„Herren har velsignet os som et folk med en fremgang, der hidtil har været ukendt. De hjælpemidler og midler, der er faldet i vore hænder, er gode og nødvendige for vores gerning her på jorden. Men jeg er bange for, at mange af os er blevet overmættede med flokke og horder og hektarer og lader og rigdom, og er begyndt at tilbede dem som falske guder, så de har fået magt over os. Har vi flere af sådanne guder, end vores tro kan holde til? Mange mennesker bruger det meste af deres tid med at arbejde på at skabe et image og omdømme, der indbefatter tilstrækkeligt med penge, pantebrev, aktier, investeringsfunds, ejendomme, kreditkort, møbler, automobiler og lignende for at *garantere* jordisk sikkerhed på fuld-

kommen måde, gennem et forhåbentligt langt og lykkeligt liv. Glemte er imidlertid den kendsgerning, at det er vores opgave at benytte de mange rigdomskilder i vore familier og kvorummer til at opbygge Guds rige." (*Ensign*, juli 1976, s. 4) Må jeg som et vidnesbyrd føje dette til præsident Kimballs udtalelse:

Jeg kender ikke til nogen situation, hvor lykke og fred i sindet er blevet øget, i forhold til mængden af ejendom, udover rimelige ønsker og behov i familien.

4. bestandighed: Udarbejd og lev i henhold til et budget.

En af mine venner har en datter, som rejste fra USA til Europa med BYU for et semesters studium. Hun skrev bestandigt hjem efter flere penge. Han var så bekymret, at han telefonerede og udspurgte hende om behovet for de yderligere penge. På et punkt i samtalen forklarede datteren: „Men far, jeg kan fortælle dig, hvad hver eneste øre du har sendt mig, er blevet brugt til.“ Han svarede: „Det ser ikke ud til at du forstår mig. Jeg er interesseret i et budget – en planlægning over forbruget – ikke en dagbog over, hvad pengene er brugt til.“

Måske burde alle forældre i højere grad være som manden, der telegraferede til sin søn, der studerede på universitetet i en anden by. Sønnen havde skrevet hjem: „No mon, no fun, your son („Ingen penge, ingen morskab, din søn“) Som svar herpå sendte faderen dette budskab: „How sad, too bad, your dad (Hvor trist, det er ærgerligt, din far)“

Det er min erfaring ved samtaler med mange mennesker i de senere år, at alt

for mange mennesker ikke har et brugbart budget og ikke har disciplineret sig selv til at efterleve dets forholdsregler. Mange mennesker har den opfattelse, at et budget berøver dem deres personlige frihed. Tværtimod er forholdet det, at folk med succes har opnået denne succes, fordi de har forstået, at et budget gør virkelig økonomisk frihed mulig.

Budgettering og finansciel styring behøver ikke at være særlig kompliceret eller tidsrøvende. Der fortælles en

historie om en emigrantfar, som opbevarede sine udestående fordringer i en skotøjsæske, sine regninger på et spyd og sine kontante penge i kasseapparatet. „Jeg kan ikke forstå, hvordan du kan drive din forretning på den måde,“ sagde hans søn. „Hvordan kan du vide, hvor meget din fortjeneste er?“ „Søn,“ svarede forretningsmanden, „da jeg gik i land i New York, havde jeg kun de bukser, jeg gik og stod i. I dag er din søster lærerinde, din bror er læge, og du er bogholder. Jeg har en bil, et hus og en god forretning. Så hvis du lægger det altsammen sammen og fratrækker bukserne, så har du min fortjeneste.“ Kluge finansielle rådgivere lærer, at der er fire forskellige elementer ved ethvert godt budget. *Først* og fremmest skal der skaffes mulighed for de grundlæggende nødvendigheder som føde, tøj osv.; for det *andet* for hjemmets behov; for det *trede* en reserve til brug i nødsituationer i form af opsparede midler, sygeforsikring og livsforsikring; og for det *fjerde* en klog investering og et forrådsprogram for fremtiden.

Må jeg komme med en kommentar til to af disse elementer. Intet synes så sikkert som det usikre i vor tilværelse. Med stigende lægeomkostninger er sygeforsikring den eneste måde, de fleste familier (i USA) kan sikre sig mod udgifter i tilfælde af alvorlige ulykker, sygdom og barnefødsler, især når fødsler giver anledning til uforudsete komplikationer. Livsforsikring sørger for fortsatte indtægter, når forsørgeren dør for tidligt. Enhver familie bør sørge for passende syge- og livsforsikringer.

Når disse fundamentale krav er op-

fyldte, bør vi ved nøjsom levevis regelmæssigt opsparere for at skabe midler til investering. Det er min erfaring, at kun få mennesker har været heldige med investeringer, hvis de ikke først har udviklet vanen at opsparere regelmæssigt. Det kræver disciplin og kritisk bedømmelse. Der er mange måder at investere på. Mit eneste råd er, at man skal være klog i valget af sine investeringsrådgivere. Vær sikker på, at de er din tillid værdig, ved at de selv har foretaget tilfredsstillende investeringer.

5. bestandighed: Vær ærlig i alle økonomiske forhold.

Idealet ærlighed vil aldrig blive umoderne. Det gælder alt, hvad vi gør. Som ledere og medlemmer af kirken bør vi være selve indbegrebet af ærlighed. Brødre og søstre, med disse fem principper har jeg prøvet at skitsere, hvad der kan kaldes det rigtige mønster for styring af økonomi og ressourcer. Jeg håber, at enhver af os kan drage nytte ved anvendelsen deraf. Jeg bærer vidnesbyrd om, at de er sande, og at denne kirke og det værk, vi er engageret i, er sandt. I Jesu Kristi navn. Amen.

LYKKELIGE FORÆLDRE, LYKKELIGE BØRN

Ed og Ann Lauritsen

Bror og søster Hansen er gode forældre. De elsker deres børn og tilbringer meget tid sammen med dem. De hjælper dem med deres skolearbejde og opmuntrer dem til at udvikle deres talenter. De afholder

regelmæssigt familiehjemmeaftener og familieaktiviteter.

Men lykke og enighed mangler ofte i ægteskabet.

Som mange andre ægtemænd og hustruer så tror bror og søster Hansen,

at hvis børnene er lykkelige, så vil forældrene også automatisk være lykkelige, og de bruger derfor det meste af deres tid og deres anstrengelser på familien. Men vi har fundet, at det modsatte også kan være sandt: Lykkelige forældre vil normalt skabe lykkelige børn.

I et hjem, hvor forældrene lægger stærk vægt på deres eget forhold og dag efter dag arbejder på at styrke kærlighedsbåndene imellem dem, kan børnene føle sig sikre. De lærer tålmodighed, tolerance, venlighed, kærlighed og tilgivelse ved at se deres forældres eksempel og ikke blot hører lektier herom.

En af de bedste måder at sikre sig, at ens børn er lykkelige og trygge, er derfor at have et lykkeligt og trygt ægteskab.

For få år siden fremhævede en lektie i hjælpeforeningen på udmærket måde den indflydelse, som forholdet mand og hustru imellem har på familiens børn:

„Ægteskabet er det grundlag, hvorpå alle andre forbindelser i familien bygges. Forholdet mellem mand og hustru er grundlaget for alt andet i familien . . .

Fra barnets første år og medens det vokser op, tilvejebringer familiens miljø og især forholdet far og mor imellem et eksempel for barnet og dets omgang med andre. Den måde, hvorpå barnet omfattes af forældrenes forhold, eller den måde barnet føler han eller hun påvirker forældrenes forhold, udgør sandsynligvis den vigtigste faktor i hans eller hendes personligheds udvikling. Derfor kan det, når du i din handle måde overfor din ægtefælle udviser varme og omsorg,

også fortolkes af barnet som en accept af ham eller hende.

Derfor kan det, at du er samarbejdsvillig overfor din ægtefælle, snarere end det at du konkurrerer, hjælpe barnet til at blive samarbejdsvillig og retfærdig snarere end listig og ondsksfuld . . . Større lyst til ægteskabet og livet i almindelighed vil tilvejebringe det nødvendige eksempel, så barnet kan udvikle en passende indstilling til sit eget fremtidige liv.”

Vi har fundet at dette er sandt i vort eget liv. I begyndelsen da vi var gift, kom Ed af og til hjem og var ude af flippen over et eller andet, som var sket på hans arbejde. Så snart han trådte ind gennem døren, begyndte han Ann med det samme at spekulere på, hvad *hun* havde gjort, som irriterede ham. Der skulle mange forsikringer til, før hun forstod, at Ed ikke var vred på *hende*. Vi bemærkede en lignende reaktion hos vore børn, når vi som forældre havde været uenige om noget. Det synes, som om de føler et vist ansvar for vores problemer.

Af samme grund forekommer de at være rolige og trygge, når vi som forældre har et godt og venligt forhold til hinanden. Og når det er tonen i vort ægteskab, er de mere samarbejdsvillige og mere hensynstagende.

Hvordan kan ægtemænd og hustruer forbedre deres ægteskab? Det er let at falde i den fælde, at tro at lydighed mod de grundlæggende befalinger alene automatisk vil sikre et lykkeligt ægteskab. Det er i ægteskabet nødvendigt, at man anvender yderligere principper og instruktioner fra Herren, ligesom det er nødvendigt, at hver mand og hustru især fokuserer på at forbedre deres forhold samt er villige

til at bruge den tid og det arbejde, som er nødvendigt.

Carlfred Broderick, stavspræsident og professionel rådgiver, siger: „Mennesker kommer til mig og siger: „Præsident Broderick, vi betaler en ærlig tiende, vi holder visdomsordet, vi overværer alle vore kirkemøder og udfører alle vore pligter i kirken, og alligevel har vi et ulykkeligt ægteskab. Hvordan kan du forklare det?”

Jeg minder dem om det skriftsted, der siger: „Der er en lov, uigenkaldeligt fastsat i himlen før denne jords grundvold blev lagt, ifølge hvilken alle velsignelser er forjættede.

Og når vi opnår en velsignelse fra Gud, så er det ved lydighed mod denne lov, ifølge hvilket den er forjættet” (L&P 130:20-21). De love, som medvirker til et lykkeligt ægteskab, er bl. a. klarlagt i afsnit 121 i Lære og Pagter samt i Romerbrevet kap. 12.”

De principper, som styrer forhold mennesker imellem, er af og til mere vanskeligere at lære og adlyde end principperne for individuel retfærdighed. Eftersom disse principper ikke blot involverer vore egne følelser og vor egen indstilling men også et andet menneskes. Og alligevel må vi for at kunne opnå den velsignelse at danne lykkelige og kærlige forhold adlyde de principper, som disse forhold baseres på.

Måske findes de mest enkelt fremsagte ægteskabsprincipper af alle i Efeserbrevets 5. kap.:

„I hustruer skal underordne jer under jeres mænd som under Herren . . .

I mænd! elsk jeres hustruer, ligesom Kristus elskede kirken og gav sig selv hen for den” (Efes. 5:22-25).

Gennemgang af dette skriftsted har

hjulpet os til at forstå tre meget vigtige måder, hvorpå vi kan styrke vores ægteskab. Hvorledes lærer en hustru at ære sin ægtemand og følge ham, som hun ville følge Herren? Hvordan lærer en mand at elske sin hustru så meget, som Kristus elskede kirken? Svarene på disse spørgsmål ligger delvis i Kristi eget eksempel: (1) Han behandlede os altid med stor omsorg, (2) han kender os, og (3) han har tilbragt sit liv med at tjene os.

Ægtemænd og hustruer bør følge Frelserens eksempel og behandle hinanden med omsorg og venlighed, lære hinanden godt at kende samt betjene eller hjælpe hinanden. Hvis der findes en atmosfære af hensyntagen, forståelse og tjeneste mand og hustru imellem, så åbner de vejen for Herren til at øge deres kærlighed for

hinanden og deres lykke som enkelt-personer og som familie.

Vi har fundet ud af, at der er visse tidspunkter, hvor det især er vigtigt at udvise omsorg, forståelse og hjælpsomhed: når et medlem af familien er død, når en eller anden er syg, når familien flytter, når din ægteskabspartner har gjort et eller andet forkert, er træt eller bekymret, har fået en opgave at udfylde i kirken, når der kommer besøg, på søndage, ferier og fridage.

Det er vigtigt, at vi særligt beder om Herrens hjælp til i højere grad at forstå og værdsætte hinanden. Vi har også fundet, at det er til stor hjælp, når vi sammen bønsumt læser vores patriarkalske velsignelser, vores personlige historie eller vores families historie fra tid til anden. Oprigtige forsøg på at nærme sig hinandens familie og forstå dem bedre kan også give en dybere forståelse.

Vi har i vort ægteskab fundet ud af, at de stigende ansvar for at sætte børn i verden, arbejde og udfylde vore opgaver i kirken let kan tage al vores tid. Ømme følelser og blid bejlen bliver let knust eller skubbet til side, med mindre vi bevidst arbejder sammen på at have en regelmæssig tid kun for os. For nogle få år siden besluttede vi, at vi havde behov for en ugentlig tid sammen alene. Vi gik ture. Vi gik vandreture i bakkerne. Vi gjorde rent hos en syg ven. Vi planlagde vores budget, gik på biblioteket eller planlagde udflugter og overraskelser for børnene. Hvis vi har råd til det, går vi af og til i teatret eller biografen, og af og til gør vi det sammen med nogle gode venner.

Ud over at føle os fornyet, når vi vender hjem, har vi også fundet ud af, at vore børn er mere interesseret i os. En anden uvurderlig tid sammen er vores ugentlige planlægning. Selv om det tog os næsten et år at gøre det til en vane, så spekulerer vi nu på, hvordan vi nogen sinde har klaret os foruden. Denne planlægning hjælper os til at have en større interesse i, hvad den anden gør. Den hjælper os til at forstå, hvor betydningsfulde vi er for hinanden og for vore børn. Den giver os tid til at se på os selv og børnene og beslutte, hvad vi skal gøre for at løse vores problemer. Når vi for eksempel har bemærket, at et af børnene har opført sig dårligt, så har vi diskuteret, hvad vi burde gøre. Af og til lægger vi mærke til, at vigtige punkter så som familiens historie, samt det at skrive breve forbliver ugjort, og så planlæg-

Fortsættelse på side 23

BIKÆRREN

Illustreret af
Shauna Mooney

Eileen C. Black

Selv om Willa næsten ikke kunne se for de bladrigge grene, som hun bar på, så vidste hun på grund af den svage summende lyd, at hun var i nærheden af bierne. Hun lod grenene falde og skubbede sin solhat tilbage.

„Kom Willa“ råbte hendes bedstefar. „Jeg vil vise dig noget.“ Willa tøvede med at gå hen til bedstefar, som stod ved siden af adskillige halmkuber, der var fastgjort til en firhjulet kærre. „Kom Willa, bierne har for travlt til

at tænke på dig i dag. Der er meget honning, som de skal indsamle." Willa gik forsigtigt hen til det sted, hvor bedstefar stod, og så i den retning, hvor han pegede. Hun kunne se en klynge af bier, som sad uden på en af bikuberne.

„Der er så lidt plads derinde, at de snart vil danne en ny sværm" forklarede han. „Når dronningen så flyver ud, vil mange følgende hende og når de er væk, så vil en ny dronning udklækkes for at lægge æg til dem, som bliver tilbage."

„Hvor vil de flyve hen?" spurgte Willa. Hun undlod at følge sin trang til at slå ud efter de bier, som brummende fløj forbi hendes ansigt.

„Sandsynligvis til et træ i nærheden. Der vil de samles og udsende spejdere for at finde et nyt hjem. Jeg vil lave en ny bikube til dem, så vi kan fange dem og bringe dem tilbage til kærren."

„Hvordan vil du få dem ind i den nye bikube?" spurgte Willa. Hun bevægede sig langsomt bort fra kærren og håbede, at bedstefar ville følge efter.

„Hvis de samles på en lille gren, så kan vi skære grenen af og bringe den hen til bikuben. Så vender vi bikuben om og ryster dem ned i bikuben."

„Bare det at være i nærheden af disse tusindvis af sværmende bier gør mig bange," tænkte Willa. Hun var klar over, at hendes bedstefar ikke var frisk nok til at klatre i træer, og på den måde, som han vedblev med at sige „vi", så vidste

hun, at hun ville blive bedt om at hjælpe til.

Hun så over til, hvor de tildækkede vogne var samlet.

„Måske vil min ven Kurt hjælpe dig med at få sværmen ind i den nye bikube," sagde hun med håb i stemmen.

„Bierne vil fylde sig selv med honning, inden de flyver bort, og det er svært for en bi, der er fyldt med honning, at bøje sin hale for at stikke," sagde bedstefar opmuntrende, idet han klappede Willa på skulderen.

Han samlede grenene op og begyndte at placere dem på det træskelet, som han havde bygget oven på kærren. Grenene ville give skygge til bikuberne.

„Der er stadig langt til Salt Lake dalen," sagde han „jeg har fået at

Synet af de tusindvis af bier gjorde hende kold indeni.

vide, at man ikke har set nogen bier der. Vi må medbringe vore egne bier for at bestøve vore frugtræer."

„Jeg ønsker, at du skal lære at hjælpe til med bierne Willa. Jeg vil ikke altid være i stand til at arbejde," sagde bedstefar og lagde sin arm omkring hende, mens de gik hen til deres vogn. „Jeg ønsker, at du skal indsamle mange lange og

tørre græsstrå til at lave en ny bikube. Jeg går ned til floden for at finde noget, vi kan bruge til at binde dem sammen med."

Den eftermiddag sad Willa sammen med bedstefar i vognens skygge og så ham lave bikuben. Kurt kom også fra sin vogn for at kigge.

„Denne form for bikube kaldes en halmbikube," forklarede bedstefar „min far lærte mig, hvordan jeg skulle lave dem. Han gav mig denne bennål, som jeg bruger til at trække båndet gennem halmen. Den gang han kom fra Holland med et sejlskib, medbragte han sine bier."

„Ligesom jarediterne," sagde bedstefar.

„De medbragte deres bier i bådene tværs over oceanet til det forjættede land," sagde Kurt „jeg har læst om det i Ethers Bog".

„Og de medbragte også deseret, hvad der, når det oversættes, betyder honningbi; og således førte de bisværme med sig . . ." (Ether 2:3) citerede bedstefar.

Willa sad på vognbænken den næste morgen, medens mor redte hendes lange honningfarvede hår.

„Mor jeg er bange for bierne," tilstod hun. „Jeg vil aldrig glemme, hvor ondt det gjorde, da jeg blev stukket."

„Din bedstefar ved meget om bier," sagde mor opmuntrende.

„Hvis du gør, som han siger, så vil de sandsynligvis ikke stikke dig."

„Men jeg er stadigvæk bange," mumlede Willa.

„Det er af og til godt at være bange," sagde mor. „Kun de dumme er aldrig bange. De modige er dem, som bliver ved med at prøve, selv når de er bange."

Willa sad stille, mens mor satte hendes flettede hår op i en gylden krone omkring hendes hoved.

Pludselig sagde mor: „Lyt! Bierne sværmer."

Willa sprang ned fra vognen og så en sky af bier samle sig rundt om kærren. „Kald på bedstefar," råbte hun. „Jeg følger efter dem."

Bierne fløj hen til et stort træ ved floden med Willa løbende efter sig. Hun så til, mens de samlede sig i en kravlende masse på en gren over hendes hovede. Da hun fik pusten igen, begyndte hun at hende.

Han kom bærende på den nye bikube og et bræt. Indeni bikuben var der et par handsker og en bredskygget hat med et bomuld-snet.

„Du er en rask pige, Willa," sagde bedstefar, mens han missede med øjnene og så op på sværmen. „Tror du, at du kan kravle så højt op?"

Willa så på træet. Hun vidste, at hun kunne, men synet af de tusindvis af bier gjorde hende kold indeni.

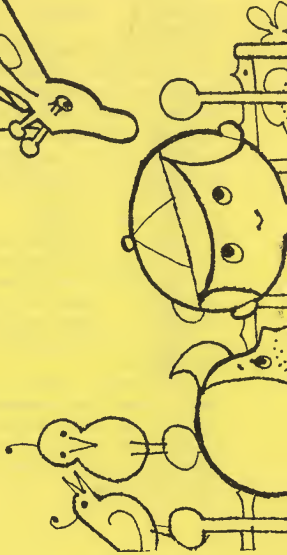
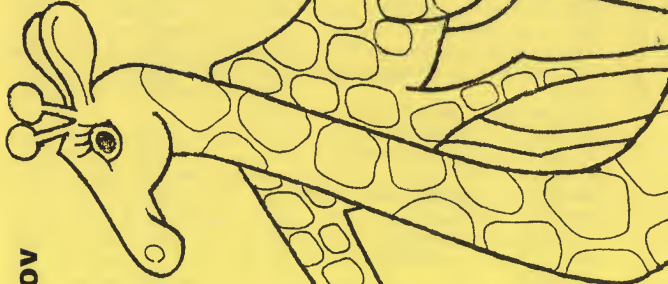
„Jeg henter Kurt," råbte hun, mens hun løb tilbage til vognen. Hun vendte imidlertid tilbage nogle få minutter senere iført et

Fortsættelse på side 8

BESØG I ZOO

Bare for sjov

Lad os se, om du kan farve
vore venner i Zoo og de
dyr, som de besøger i dag.
Hvor mange forskellige
farver kan du bruge?

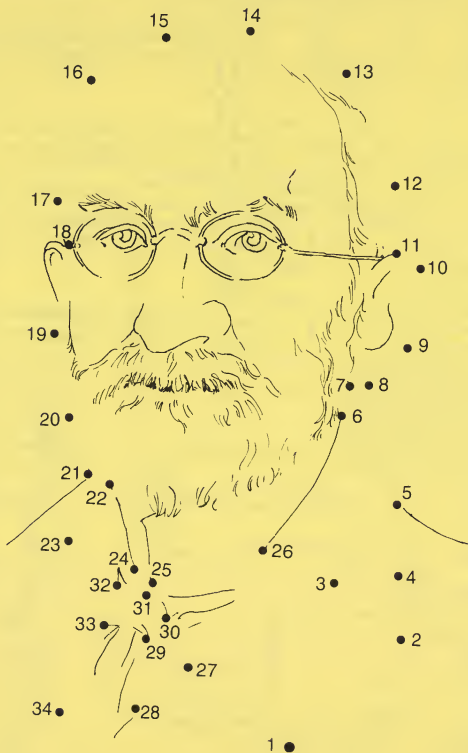

HEBER J. GRANT

1856-1945

Howard Boughner

Da Heber Jeddy Grant var blot 9 år gammel, døde hans far Jedediah M. Grant af en alvorlig lungebetændelse. Jedediah var kun 40 år gammel på det tidspunkt, og han havde været en trofast missionær for kirken, andenrådgiver til Brigham Young og den første borgmester i Salt Lake City.

Drengens mor Rachel Grant syede for andre mennesker og havde logerende for at kunne sørge for sig selv og Jeddy.

Da Jeddy var omkring 6 år kunne han lide at få sig en gratis køretur fra de passerende slæder ved at hage sig fast en husblok eller to. En gang kom han op på præsident Brigham Youngs slæde, og Brigham Young kunne lide at køre hurtigt. År senere mindedes han dette: „Jeg opdagede derfor, at vi strøg afsted med en sådan fart, at jeg ikke turde springe af. . . præsident Young, der tilfældigvis lagde mærke til, at jeg hagede mig fast til hans slæde, råbte straks: „Broder Isaac! Stands!“ Derpå sendte han sin kusk Isaac Wilson ud for at løfte mig op og pakke mig godt ind i tæpperne på forsædet. Præsident Young . . . spurgte: „Har du fået varmen?“ Og da jeg svarede „ja“, spurgte han mig, hvad jeg hed, og hvor jeg boede. Derpå talte han meget venligt til mig; han

fortalte mig, hvor meget han havde holdt af min far, og hvilken god mand han var, og han udtrykte det håb; at jeg ville blive ligeså god som min far. Vores samtale sluttede med, at han inviterede mig til at komme op på hans kontor en dag og få en sludder med ham.”

Jeddy Grant besøgte Brigham Young igen og igen. Om deres forbindelse har han sagt: „Jeg lærte ikke blot at respektere ham og nære ærbødighed for ham, men også at elske ham med en hengivenhed, der er beslægtet med den, jeg forestiller mig, jeg ville have følt for min egen far, hvis jeg havde fået lov til at kende en fars kærlighed og gengælde den.” Jeddy arbejdede ligeså flittigt i kirken som i sit forretningsliv. 23 år gammel blev han kaldet som præsident for Tooele, Utah Stav; 25 år gammel blev han apostel i kirken, og i 1901 blev han udvalgt til at åbne en ny mission i Japan. I 1918 blev Heber J. Grant opretholdt som kirkens 7. præsident, og han tjente i den stilling i mere end 26 år, længere end nogen anden præsident med undtagelse af Brigham Young. Hans åndelige lederskab og værdifulde forretningsans hjalp kirken til at vokse hurtigt i disse år. Han døde i 1945, 88 år gammel. □

par bukser. „Kurt er syg,“ forklarede hun, mens hun stadig pustede efter at have løbet. „Han kan ikke komme, så jeg lånte disse bukser af ham. Jeg kravler op i træet.“ Bedstefar hjalp hende med at få hatten på. Han sikrede sig, at nettet sluttede tæt om hendes skuldre og hals. Willa tog handskerne på og fik den kniv, som bedstefar trak op af sin lomme.

Bedstefar advarede: „Husk mit barn, at bierne er glade, og at de er fulde af honning. Du må passe på ikke at ryste dem løs fra grenen, for så vil de flyve bort igen.“

Det lykkedes Willa at komme til at sidde på en gren, hvor hun kunne nå den gren, hvor bierne hang.

Mens hun skar grenen over, kravlede bierne på hendes handsker og ned ad de lange ærmer på hendes bluse. De fløj brummende rundt om hendes hovede og satte sig på nettet, der hang fra hendes hat.

Hun havde fået grenen fri og var på vej ned, da hun følte en bi kravle ind i hendes handske. En varm stikkende smerte skød gennem hånden. Hun mistede grebet i grenen, og den faldt ned sammen med sværmen. Men bedstefar greb den hurtigt i den omvendte bikube. Så vendte han bikuben om med bierne indeni og satte den på brættet.

„Vi lader dem være der,“ sagde bedstefar, medens han hjalp til med at fjerne bierne fra Willas tøj.

„Når det bliver aften, vil de søge ind i bikuben, og så kan vi bære dem tilbage til kærren.“

Da Willa senere den aften hjalp bedstefar med at bære bikuben tilbage, tænkte hun: „Hvad mor sagde om at være modig er sandt. Det hjalp meget.“ Hun sagde grublende: „Bedstefar, husker du, hvad Shakespeare siger: ‚Kujoner dør mange gange inden de dør; men den tapre smager kun døden en gang‘ (Julius Cæsar 2. akt 2. scene linie 32, 33). Jeg tror, jeg døde mindst tusind gange i det træ i eftermiddags.“

„Men du var modig Willa, og fordi du anstrengte dig, så vil jeg give dig denne bikube med bier.“

Efter at bikuben var blevet fastgjort til kærren, sagde Willa ivrigt: „Bedstefar! Hvorfor kalder vi ikke denne nye koloni Deseret efter Jarediternes bier?“

„Det er rigtigt, Willa!“ sagde bedstefar, idet han tog sin hat af og kløede sig i håret. „Jeg synes, det er et perfekt navn. Bier er et virkeligt symbol på arbejdsomhed og harmoni,“ tilføjede han „og det navn vil lige passe til dem.“

Willa så til, medens bedstefar dækkede indgangene til bikuberne til og fastgjorde kærren til deres vogn, så de kunne være klar til at tage afsted tidligt næste morgen. Da han var færdig, betragtede han bikuberne et øjeblik, inden han gik væk. Hun hørte ham tilfreds mumle: „Deseret“ idet han fjernede sig. Willa rørte ved bistikket ved sin hånd. Det følte allerede bedre. □

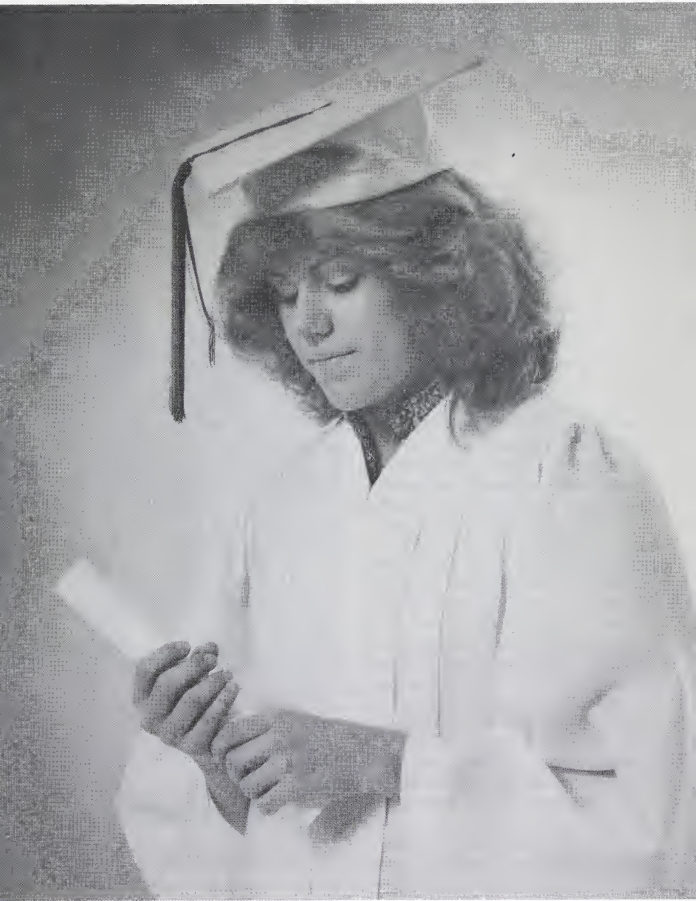
ger vi en tid til at arbejde på disse opgaver. Vi planlægger også vor tid sammen alene, vores særlige tid sammen med børnene, detaljer til familie-hjemmeaftenen, søndagens aktiviteter, og vi fastlægger tidspunkterne for vores hjemmelærerarbejde og besøgs-lærerindearbejde. I begyndelsen lagde vi mærke til, at vi var for trætte eller for dovne til at følge op på vores planer. Men til sidst fastsatte vi den regel, at med mindre en eller anden var syg, så ville vi gøre det, som vi havde planlagt. Vi var langt mere tilfredse og lykkelige, når vi fulgte denne regel. Søndagen er for os det bedste tidspunkt for disse ugentlige planlægningsmøder. Det tager normalt mellem 15 og 30 minutter og af og til længere, hvis store begivenheder eller usædvanlige problemer kræver mere tid til at blive talt igennem.

Vi har opdaget, hvor afgørende det er at arbejde på vores eget ægteskab – vores mest betydningsfulde menneskelige forbindelse. Når vi bruger tid og anstrengelse på at behandle hinanden godt, og kende og betjene hinanden, så vokser vores gensidige kærlighed, og vi opnår større tilfredsstillelse i vores omgang med vores familie og med andre mennesker. Når vi nærer uvenlige følelser overfor hinanden, så finder vi, at det er vanskeligt at være varm, venlig og rolig overfor vore børn og andre. Når vi af hele vort hjerte beder om og med al vor kraft arbejder på at behandle hinanden, således som Kristus ville behandle os, så finder vi løsningerne til vores problemer.

Selv om vores børn nu tager en stor del af vores tid og opmærksomhed, så erkender vi, at de en dag hver især vil

forlade os og blive beseglet til en ægtefælle. Hvis vi er værdige, vil vi nyde fortsat fællesskab med dem i al evighed. Men vores nærmeste menneskelige forbindelse vil altid være som mand og hustru. Enhver succes, som vi opnår i styrkelsen af vores fælles bånd, vil vare for evigt. Og vi vil finde endnu større lykke, hvis vi giver vores børn en værdifuld gave – nemlig det eksempel, som kommer fra et ægteskab i opfyldelse og vækst. □

MARTAS SEJR

Paul W. Robinson

„Jeg skal bestille min hue og min kappe“ bekendtgjorde Marta, da hun trådte ind gennem døren. Min plejedatter var atten, og hun var nu færdig med gymnasiet.

Hvem ville have troet, at denne mentalt retarderede tiårs pige, som kom til vores hjem for otte år siden, nogen sinde ville have afsluttet gymnasiet? Og hvem ville have troet, at hun ville have tilsluttet sig kirken og være ansvarlig for missionering i et fremmed land, selv inden hun afsluttede gymnasiet?

I disse otte år så vi Martas overordentlige store anstrengelser for at overvinde de bånd, som holdt hende bundet. Ti dage før socialrådgiveren første gang kom med hende, havde hendes far bragt hende ind på hospitalets skadestue. Den sygeplejerske, som havde taget sig af hende, havde bemærket striber på hendes ryg og havde tilkaldt socialforvaltningen. Faderen var blevet nervøs og havde forladt pigen, da det ikke var muligt for ham at få udskrevet pigen i løbet af nogle få minutter. Socialforvaltning-

gen havde derefter spurgt os, om hun kunne bo hos os et kort stykke tid. Martas første dage hos os var vanskelige. Hun talte for det meste spansk og slæbte fødderne efter sig, når hun gik. Hun kiggede for det meste ned i jorden og talte med en næsten uhørlig stemme. Psykologerne ved sundhedsforvaltningen havde diagnosticeret hende som værende mentalt retarderet, og selv om jeg også var psykolog, så ville det ikke have krævet en fagmand for hurtigt at forstå, at de havde ret.

Martas nye brødre, der var to, tre og fire år gamle, spildte ingen tid på at byde hende velkommen i familien, men skubbende og trak hende ind på hendes eget soveværelse. Hun stod stille, mens de demonstrerede, hvordan de ved at hoppe i hendes seng kunne nå højt nok til at røre billedet på væggen. Efter morgenmaden den næste morgen stod Marta stille, mens Mike og Kit pralede med deres trehjulede cykler ved at køre rundt om hende på verandaen i baghaven. De følgende dage endte næsten hvert eneste forsøg på at inddrage hende i

deres sjov i, at Marta søgte i hele huset efter min hustru, Carol. Hun blev Carols stille skygge. Kort tid efter indskrev vi Marta til nogle særlige kurser i den nærliggende grundskole. En eftermiddag, da jeg kom hjem, fandt jeg Carol ventende ved døren. „De bankede hende,“ sagde Carol med tårer i øjnene.

„Hvem bankede hende?“ spurgte jeg. „To drenge i skolen. De forsøgte at få Marta til at græde ved at drille hende. Hun råbte til dem: ‚Jeg kan ikke li’ jer‘. Så væltede de hende omkuld og rev hendes kjole i stykker. Da hun stadig ikke ville græde, slog de hende,“ fortsatte Carol.

„Jeg kan ikke lide jer“ var de eneste engelske ord, som Marta kunne sige, da hun kom. De ord var helt klart blevet hendes eneste beskyttelse mod børn, som førhen havde drillet hende. Det var den eneste måde, hvorpå hun kunne klare sin situation.

Vi erkendte, at lade skolen disciplinere de to drenge ikke ville løse Martas problem. Andre sådanne situationer ville helt sikkert opstå, og så ville vi måske ikke være der og kunne hjælpe. Så vi besluttede at lære Marta at reagere overfor drilleriet på en anden måde – ved at få hende til at smile.

Vi begyndte en familieleg ved middagbordet, hvor hvert familiemedlem efter tur drillede alle andre i familien på en sjov og kærlig måde. Først sagde vi ting, som helt klart ikke var rigtige: „Du har ører så store som en elefant“ eller „dine arme er så lange, at dine knoer slæber hen ad jorden.“ Hver gang Marta svarede med et smil, roste familiens medlemmer hende. Det tog lidt tid, men i løbet af nogle uger lærte Marta at reagere overfor

drilleri ved at smile. Det varede ikke længe, før drilleriet ikke var et problem mere.

Drilleriet var blot et af de mange særlige problemer, som vi måtte tage os af. Hun var ikke særlig renlig, og hun viste intet ønske om at lære. Hun græd aldrig, når andre var til stede, men vi hørte hende ofte hulke om natten.

I løbet af de første få måneder Marta boede hos, os lykkedes det socialforvaltningen at stykke hendes fortid sammen. Marta var blevet født på Puerto Rico. Hendes forældre var gået hver til sit, da hun var meget lille, og hun blev givet fra den ene slægtning til den anden i adskillige år. Hendes tante Puruca var det menneske, som syntes at bekymre sig for og elske Marta mere end nogen anden.

Da Marta var ti år, rejste hendes far til Californien. Han tog hende med sig, idet han forventede større velfærdshjælp, hvis hun var med. Men han troede, Marta havde en ond ånd i sig. Og han forsøgte adskillige gange at „banke den ud af hende“. Det var under rejsen til Californien, at Marta blev syg, og han havde standset ved hospitalet i vores by.

Da først Marta var blevet en del af vores hjem, begik Carol og jeg en bekendt fejltagelse. Vi begyndte at få ondt af hende, og vi lod disse følelser kontrollere os. Ved en bestemt lejlighed havde hun, Mike og Kit lavet nogle gale streger. Ledt af Ordsprogenes Bog 22:15 og 29:17 gav jeg de to drenge smæk og sendte dem i seng. Fuldt af medlidenhed ved mindet om, hvordan Marta tidligere var blevet misbrugt, sendte jeg hende kun i seng.

Senere på dagen kom Marta til mig og spurgte: „Hvorfor fik jeg ikke smæk?“ Hendes spørgsmål ramte mig med stor kraft. Jeg havde begået den mest utilgivelige handling, som plejeforældre kan begå: Jeg havde ikke behandlet hende på samme måde som de øvrige børn. Vi talte om det, og jeg forstod, at mens jeg følte, at det, at jeg ikke gav hende smæk, var et særligt tegn på kærlighed, så havde hun fortolket det som et tegn på, at jeg ikke elskede hende så meget som de øvrige børn. Jeg sagde til mig selv, at dette aldrig ville ske igen.

Denne oplevelse fik mig også til at forstå, at vores overbærende indstilling snarere havde hindret end hjulpet Marta. Ligesom de beskyttende forældre, der umuliggør genoptræning af deres fysisk handicappede barn ved at afholde det fra at udfolde sin energi, så prøvede vi at beskytte Marta imod hendes handicap snarere end at hjælpe hende med at overvinde det.

Med disse tanker i sinde begyndte Carol og jeg at arbejde med Marta for at se, hvilke talenter hun havde. Vi tilbragte timer hver dag med at prøve at bibringe denne pige et ønske om selv at lære og gøre tingene, denne pige, som forekom apatisk overfor det meste af, hvad der foregik omkring hende. Ligesom fysioterapeuten gentagne gange opmuntrer det unge menneske med lammede ben til at prøve, således udfordrede vi hendes evner igen og igen. Vi begyndte med de ting, som hun kunne gøre: Rede sit hår, selv klæde sig på, og se i billedbøger i kortere tid. Med tiden tilføjede vi andre opgaver. Ofte kunne vi se, at vi bad om for meget, og vi justerede så vore krav og begyndte igen. Marta

begyndte gradvist, men med stigende anstrengelse at kæmpe for at lykkes. Hun lærte at vaske sit hår, rede senge, stryge sit tøj og læse selv.

Da hun var fjorten, var hun endelig kommet fri af sin psykologiske kokon. Fra da af behøvede vi ikke længere opdne hende. Noget inden i drev hende til at søge efter kundskab. Selv om hun var klar over, at hun stadig havde enestående besværligheder, så kæmpede hun så hårdt som en svømmer, der trænede til de olympiske lege. Det tog fem gange så meget mere arbejde for hende end for hendes klassekammerater at lære alle legemets muskler og knogler at kende, men hun gjorde det. Hun valgte selv hvert semester at deltage i seminar, og hun tillod intet at hindre hende i at komme i kirken.

Som plejeforældre fandt vi det vanskeligt at vide, hvad vi skulle gøre ved hendes vedvarende anmodninger om at blive døbt. Vi vidste, at hun sandsynligvis på et eller andet tidspunkt ville vende tilbage til Puerto Rico, når statens rettigheder over hende som væрге udløb. Hvis vi lod hende døbe, ville hendes slægtninge så hævde, at Marta var blevet tvunget til at tilslutte sig kirken? Eller ønskede hun at blive døbt, fordi de fleste af hendes venner var medlemmer? Havde hun i virkeligheden evnen til at forstå, hvad det var, hun bad om? Carol og jeg besluttede, at vi måtte vente, indtil Marta var atten.

En aften da alle børnene var lagt i seng, kom Carol med et brev, som Marta havde skrevet. Marta havde bedt Carol gennemlæse brevet for at sikre, at hendes grammatik var korrekt. Anden afsnit i brevet begyndte

således: „Puruca, du tilhører ikke den sande kirke. Du må tilslutte dig mormonkirken. Ser du, der var en dreng ved navn Joseph Smith . . .’ tårer fyldte mine øjne, da jeg læste den smukkeste version af Joseph Smiths beretning, som jeg nogen sinde har læst.

Jeg vendte mig mod min kone og sagde: „Marta er klar til at blive døbt.” Der var på det tidspunkt ingen tvivl i mit sind om, at Marta havde et vidnesbyrd om evangeliet. Det eneste problem, der var tilbage, var at spørge hendes tante, Puruca, om de ville være kedede af det, hvis Marta blev døbt. Tanten havde gentagne gange bedt om, at Marta blev sendt tilbage til Puerto Rico, men nu gav tante, der repræsenterede den familie, som Marta havde tilbage, tilladelse.

Marta blev døbt i marts 1978. I maj modtog hun sin patriarkalske velsignelse, som indeholdt den udtalelse, at hun ville blive et instrument i missioneringen overfor sin familie. Igen tvivlede Carol og jeg. Og igen åbnede hun vores øjne.

Puruca skrev og spurgte, om hun kunne komme og besøge Marta i en måned. Hun kom i juni måned. Hun talte ikke engelsk, og vi havde intet kendskab til spansk. Marta havde glemt alt det spansk, som hun engang talte, så vi satte vores lid til spansktalende missionærer. Mens Puruca var hos os, besøgte vi Brigham Young universitetet, besøgscentret på tempelpladsen i Salt Lake City, og lå i telt i en uge. Vi blev stærkt knyttet til Puruca, og hun blev hos os i mere end to måneder mens hun hele tiden diskuterede Mormons Bog med Marta. Da hun rejste, sagde hun: „Jeg

føler ikke længere, at Marta bør vende tilbage til Puerto Rico, for hun har jo helt klart en familie her. Men jeg vil gerne, at hun besøger os en gang imellem.”

I løbet af de næste få måneder øgedes korrespondancen mellem Puruca og vores familie, men intet blev sagt om kirken. Puruca var en enlig kvinde, som boede sammen med sin mor og søster. En dag viste min hustru ivrigt mig et brev fra Puruca. Det begyndte således:

„Kære Carol og Paul.

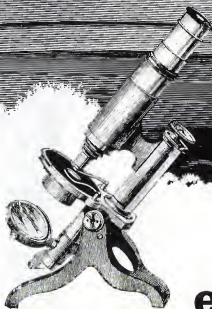
Det er meget tidligt om morgenen her, og jeg er netop vendt hjem. Jeg kunne ikke vente med at skrive og fortælle jer, at jeg netop er kommet tilbage fra San Juan, hvor jeg blev døbt . . .”

I år afslutter Marta gymnasiet, og Puruca kommer her med Martas bedstemor til denne lejlighed. Og hvilken lejlighed vil det ikke blive! De fleste mennesker ved dimissionsfesten vil se en ung pige, der afslutter gymnasiet ligesom enhver anden elev i sin klasse. Jeg vil se et menneske, der har overvundet nogle af de mest vanskelige forhindringer, som mennesket kan komme ud for på denne jord. Jeg vil se en datter, som spurgte mig, hvorfor der blev gjort forskel på hende og de andre, og som derefter havde tro til at acceptere en enorm udfordring. Jeg vil se en datter, som blev drillet og latterliggjort, og som alligevel i sit hjerte har kærlighed til alle. Jeg vil se en datter, hvis ånd har beriget hele hendes familie.

Martas bedstemor vil se sit virkelige barnebarn for første gang. Hun vil også møde missionærerne, hvis Marta får det på sin måde. □

**Nogle fejl
er store**

**andre
er små**

Vi er tilbøjelige til at anse vore egne fejl for mikroskopiske og andres for astronomiske. Hvis dette er tilfældet, så husk at mange mennesker er blevet slået ihjel af mikrober og meget få af stjerner. Store eller små, det er vore egne fejl vi skal stå til regnskab for, så det er dem, der fortjener det meste af vores opmærksomhed.

July 1979

Mormonad

ALKOHOL- TILVÆNNING

Håb om forståelse af
helbredelse

James R. Goodrich

Kan venner,
familiemedlemmer eller
nogen som helst anden
gøre noget for at hjælpe,
når drikkeriet hos en af
deres kære begynder at
ødelægge vigtige og
betydningsfulde
forbindelser?

Vores familie overværede for nyligt et møde i kirken i et nærliggende lokalsamfund. Vi nød møderne, men under børnenes aktiviteter i primary skete der noget, som var interessant, men som alligevel foruroligede mig. Under sangperioden uddelte dirigenten ganske uskyldigt et stykke slik til hvert eneste barn og gav dem denne instruktion: „Dette er en syngepille, som jeg uddeler. Når I alle har spist den, vil I være i stand til at synge endnu højere og endnu smukkere.“ Og ganske rigtigt, det virkede. Sangperioden blev en stor succes. Men jeg er bekymret over den snedige og utilsigtede lektie, der her blev givet. Vi lever i en medicinrettet kultur, som har frembragt en række almindeligt benyttede og misbrugte medicinalvarer – aspirin, lægemidler mod forkølelse og mavebesværigheder, nikotin, marihuana, alkohol og heroin – piller til at stimulere os, piller til at hjælpe os at slappe af og løse alle vores problemer. Mennesker i sådanne kulturmønstre har lært at tro, at intet menneske bør lide nogen form for smerte eller

ubehag, samt at ethvert problem i livet, ja selv det at lære at synge, kan løses med nogle gram pulver, en drikk af et eller andet eller en pille.

Ulovlig narkotika samt misbrug af de lægemidler, der kan fås på recept, og de som kan købes uden recept, udgør en alvorlig sundhedstrussel. Men det største narkotikaproblem af dem alle ligger i alkoholforbruget.

Ældste Milton R. Hunter udtrykte det godt, da han sagde: „Djævelen har i alkohol aldrig fundet et bedre redskab i verdens historie til at ødelægge menneskers lykke“ (Vital Quotations, samlet af Emerson Roy West, Salt Lake City: Bookcraft, 1968, s. 10).

Hvad har alt det her at gøre med kirkens medlemmer, som alle rådes til at undgå alkohol?

Selv om den procentdel af kirkens medlemmer, som drikker, er mindre end procentdelen i den anden del af befolkningen, så findes der brødre og søstre, som handler imod visdomsordet og vælger at drikke, ofte til alvorlig skade for sig selv og deres familie.

I mit arbejde har jeg mødt mange af

Men desværre viser mange af drikkeriets dårlige virkninger sig ikke før efter nogen tid, og heri ligger alkoholens grusomme bedrag.

kirkens medlemmer under de ulykkeligste forhold. En, som havde et alvorligt alkoholproblem, sagde til mig: „Jeg har mistet min hustru. Efter forgæves og indtrængende at have bedt mig om at holde op har hun ladet sig skille fra mig, og jeg er nu alene. Ingen kan længere stole på mig – mine forretningsforbindelser og min familie. Jeg har mistet alt.“

En anden sagde: „Selv efter at have smadret to biler og udsat min familie for store finansielle byrder på grund af mit drikkeri, så ville jeg ikke indrømme, at jeg drak for meget, og jeg nægtede at søge hjælp.“

En søster i tårer sagde: „Jeg er bange for at komme hjem. Min mand er gentagne gange kommet fuld hjem og har slået mig eller et af børnene alvorligt. Hvor meget længere kan vi leve på denne måde? Jeg elsker ham og ønsker, at han skal få det bedre. Hjælp mig.“

Hvad er løsningen? Kan venner, familiemedlemmer eller nogen som helst anden gøre noget for at hjælpe, når drikkeriet hos en af ens kære begynder at ødelægge vigtige og betydningsfulde forbindelser?

Selv om der ikke findes noget enkelt

svar for enhver situation, så kan forståelse for de følgende principper og retningslinier hjælpe.

I begyndelsen prøver et menneske måske at nyde alkohol ud fra en dusin forskellige årsager – nysgerrighed, oprør, gruppepres eller på grund af indflydelsen fra TV, blade, aviser osv. blot for at nævne nogle få. Imidlertid omfatter den proces, som fører til et vanemæssigt drikkeri, normalt følgende punkter:

1. *En person opdager den korte glæde ved brugen af alkohol.* Alkoholens første virkning på legemet er normalt en følelse af velbehag eller rus. Det hjælper mennesket til at slappe af og fjerner spændinger. Det hjælper mennesket til at blive mere spontan, uhæmmet og venlig (således som dem, der drikker, selv opfatter det). Det er noget, som bryder rutinen. Men desværre viser mange af drikkeriets dårlige virkninger sig ikke før efter nogen tid, og heri ligger alkoholens grusomme bedrag.

2. *Personen søger den fortsatte midlertidige glæde ved at drikke.* Alkoholens skaber effektivt en kortvarig og dejlig reaktion igen og igen. Derfor søger personen muligheder for at

drikke. Som drikkeriet fortsætter op-dager personen måske også, at så-danne følelsesmæssige smerter som ensomhed, forkastelse, frygt, util-strækkelighed eller manglende suc-ces midlertidigt glemmes i den beroli-gelse, som alkoholen skaber. Efter-som disse smertefulde følelser vender tilbage, når vedkommende bliver ædru, forstærkes behovet for at drikke igen.

3. *Den drikkes krop udvikler en tolerans overfor alkohol.* Til sidst erkender man, at man må drikke mere og mere for at skabe den samme ønskede effekt. På dette tidspunkt praler personen måske åbent med, hvor meget han eller hun kan drikke, og hvor godt vedkommende kan kon-trollere sig selv, selv efter at have indtaget meget alkohol.

4. *Den drikkes udvikler en afhængighed af alkohol.* Personen bevæger sig nu hen mod det punkt, hvor han eller hun ikke kan fungere uden alkohol. Aktiviteter kan ikke gennemføres, med mindre vedkom-mende har indtaget alkohol.

5. *Den, der drikker, begynder at lide under de negative virkninger.* På grund af hyppigheden og den mæng-de alkohol, som nu indtages, begyn-der de uundgåelige negative konse-kvenser at komme klart til syne. Pro-duktiviteten på ens arbejde falder måske. Familieforholdene begynder at lide alvorligt. Som følge af berusel-sen bliver ens bil måske smadret, noget dumt sagt eller gjort eller man bliver idømt en fængselsstraf eller bøde, eller man mishandler sin ægte-fælle eller sine børn.

6. *Den, der drikker, kommer til at lide følelsesmæssige eller psykiske*

smerter. På grund af den virkning, som det ovenfor nævnte har, mistes selvspekten, og angerfølelser samt skyldfølelse bliver almindelig, og end-videre begynder den, der drikker, at lide under en intens følelsesmæssig smerte.

7. *Personen drikker nu for at undslippe den smerte, som drikkeriet forårsager.* Det er sørgeligt, men de hidtidige erfaringer med at drikke har lært drankeren på effektiv vis, at måden, hvorpå man kan lette smerten, er at drikke igen, og således fortsættes mønsteret. Offeret finder sig selv fan-get i en ond cirkel på vej ned. Hvad der begyndte som en følelse af vellyst, er nu et mareridt af psykologisk smerte, hvortil er knyttet kraftige fysiske reak-tioner, når alkohol ikke indtages. Per-sonen bliver ofte nedtrykt, tænker måske på selvmord og føler en fuld-kommen fortvivlelse og håbløshed – men ironisk nok fortsætter vedkom-mende med at tænke på alkoholen, der er problemets virkelige årsag, som værende det eneste middel til at und-slippe.

Selv om drankeren har svært ved at acceptere hjælp fra nogen, er det næsten umuligt for vedkommende at bryde denne cirkel, før personen mod-tager hjælp fra venner, familiemed-lemmer og Herren.

Desværre bidrager bekymrede fami-liemedlemmers, venners, arbejdsgi-veres og andres velmente opførsel ofte til problemet.

Overvej eksempelvis en sag med et sidste dages hellige ægtepar, som jeg arbejdede sammen med, nemlig John og Susan.

Adskillige år efter at de var blevet gift, begyndte John at drikke. Susan for-

søgte på grund af sin kærlighed til ham, alt hvad hun kunne tænke på for at få ham til at holde op. Hun gemte hans alkohol eller hans tegnebog og forsøgte at holde ham væk fra hans drikkekammerater. Gentagne gange, når han kom fuld hjem, bortforklarede hun hans usædvanlige opførsel overfor andre. Hun ringede til hans chef og kom med undskyldninger: „John har lidt influenza. Jeg er bange for, at han ikke kan komme på arbejde i dag.“ Hun begyndte også at lyve overfor børnene og sagde: „Far har bare lidt problemer på arbejdet og er under et stort pres.“

Børnene forstod snart, hvad der fore-

gik. På grund af presset i hjemmet holdt de op med at tage venner med hjem, og de beskyttede deres far ved at dække over hans opførsel eller komme med undskyldninger for den. Susan skammede sig også over at gå til biskoppen. Hvordan kunne hun overhovedet fortælle ham, at John drak?

Denne beretning eller en lignende finder atter og atter sted. Og et overraskende antal mennesker bliver måske involveret. Biskoppen begynder måske at sørge for mad og klæder, når familiens ressourcer er udtømte. Arbejdskammeraterne dækker måske

På en eller anden måde må drankeren påtage sig ansvaret for sin negative opførsel.

over ham eller påtager sig ekstra ansvar, så at mænd som John ikke mister deres arbejde. Arbejdsgivere ignorerer måske dårlige præstationer eller giver personen gentagne chancer, fordi de føler, at det vil være ukristeligt at fyre ham: „Hvad vil der ske med hans familie, hvis jeg gjorde det?“

Sådanne opførselsmønstre viser sig normalt at være ødelæggende. De beskytter en person mod konsekvenserne af vedkommendes egen opførsel og gør det let for ham at fortsætte med at drikke.

Et af de første skridt for at hjælpe familier som John og Susan er at nå ind til Susan og de andre, som er involveret, og hjælpe dem eliminere de elementer i deres støttende opførsel, som gør problemet værre. De må lære, hvordan man udøver „hård kærlighed“, hvilket jeg definerer som, at gøre det, der skal gøres, selv om det gør ondt, eller ikke gøre noget for andre, som de skulle gøre for sig selv. „Hård kærlighed“ er ikke altid let. Det er ikke let at bryde stilheden og konfrontere en af sine kære med en fast, kærlig og hjælpsom ånd. Det kan være usædvanligt smertefuldt for en kvinde at efterlade sin ægtemand hele natten i den stol, hvor han gik omkuld eller få ham til at gøre rent efter sig

selv om morgenen. Det er hårdt for børnene at sige til deres venner: „Mor er fuld“ i stedet for at dække over hende.

Det er svært altid at være sikker på sig selv, når man har med en at gøre, som er blevet ekspert i at skyde ansvaret over på andre. For at overleve bliver drankere eksperter i at manipulere. John fik for eksempel Susan til at tro, at det var hendes skyld, at han drak. Dette sårede hende i hjertet, og hun blev mere og mere harmfuld – indtil hun lærte, hvad det var, han i virkeligheden gjorde. Da hun blev klar over, at et menneske ikke *kan* få en anden til at blive dranker, begyndte hun at koncentrere sine følelser og var således i stand til at omgå den manipulation og bitterhed, som af og til er resultatet af en sådan manipulation. På en eller anden måde må drankeren påtage sig ansvaret for (med andre ord tage konsekvenserne af) sin negative opførsel, før han eller hun kan motiveres til at ændre sig.

Desværre kan de selvsamme lærdomme, som instruerer de hellige i ikke at drikke, få os til at udvikle en harmfuld indstilling overfor dem, som bliver fanget af alkohol. Hårde meninger, uretfærdig brændemærkning af drankeren samt misforståelser med hensyn til alkohol, og hvordan den normalt

Jeg har opdaget, at vi kan
hjælpe hinanden, når vi
betragter drankeren som et
Guds barn.

påvirker mennesker, spiller ind på vor evne til at hjælpe.

Tænk på den afvisning, som John følte, da han overværede en aktivitet i kirken, hvor et ægtepar, som sad tæt ved ham rejste sig op og flyttede sig, fordi de kunne lugte alkoholen i hans ånde. Dette sker selvfølgelig ikke altid, men når det sker, kan den smerte, som en person som John føler, være intens. Han har behov for at blive hjulpet og ikke ignoreret. Jeg har opdaget, at vi kan hjælpe hinanden, når vi betragter drankeren som et Guds barn, der har den samme evige værdi som enhver anden person, men som har en sygdom, og som derfor har brug for passende hjælp. På dette tidspunkt er der mere brug for kærlighed, omsorg og accept end på noget andet tidspunkt.

Lad os sammenligne Johns erfaringer med erfaringerne hos en SDH-teenager ved navn David.

I åben trods og oprør mod sin far stjal David familiens bil. Idet han gav efter for spændingen ved den stærke fart, klarede han ikke et sving, fik bilen til at rulle rundt adskillige gange og kom til skade i kritisk grad. Heldigvis blev de, som kørte sammen med ham, kun lettere skadede. Familien og wardets medlemmer fastede og bad for, at David måtte komme sig. Han fik en

særlig velsignelse af sine hjemmelærere og fik ofte besøg på hospitalet. Ja selv de andre unge mænd, som var impliceret i ulykken og deres forældre besøgte ham og gav udtryk for deres håb om, at han måtte komme sig. Selv om David gik ud af ulykken lettere lammet og arret, så kom han sig, og alle takkede Herren for, at han var blevet bevaret.

David havde gjort en alvorlig fejltagelse, men han modtog den støtte, som han havde behov for på et kritisk tidspunkt i sit liv. Johns erfaring var imidlertid meget anderledes. Da John til sidst erkendte, at han havde behov for hjælp og blev indlagt på et lokalt behandlingscenter for narkotika- og alkoholmisbrugere, var det kun hans hustru, som besøgte ham. Wardets medlemmer fastede ikke og bad ikke for, at han måtte komme sig. Han modtog ikke nogen særlig præstedømmevelsignelse. Og da han vendte tilbage fra centret, blev han mødt med tilbageholdenhed, usikkerhed og tvivl i et sådan grad, at han ikke kunne holde sig ædru.

Jeg har lært, at ren kærlighed, personlig venskab og en øget forståelse kan velsigne dem, som lider under alkoholens virkninger lige så meget, som disse ting kan velsigne dem, der lider under andre problemer.

Det sværeste ved at støtte en problemdrunker i hans eller hendes kamp for at overvinde alkoholismen er måske at lære at acceptere tilbagefald uden at miste modet. Helbredelse tager tid, og der vil normalt være tilbagefald og skuffelser. Ofte er det en stor fristelse til ganske enkelt at give op – til at føle, at alle ens håb er spildt, og at al fremgang har været forgæves.

Det vanskelige er at fastholde perspektivet – at være i stand til mentalt at sætte sig udenfor situationen og betragte problemet fra en position, hvor man kan styre tingene, i stedet for mentalt at føle sig fanget af nogle snævre grænser, hvorfra der ingen udvej findes. Familiens medlemmer må lære at slappe af og at acceptere små forbedringer. De må lære altid at fastholde det håb, at dette familieproblem kan overvindes, og de må lære at dele dette håb med hinanden. De må selvfølgelig fortsat søge guddommelig hjælp. Herren kan velsigne os med en indsigt, som er langt større end vores, egen og et øget vidnesbyrd om evangeliet kan give os styrke til at klare tingene.

Tålmodighed og udholdenhed vil hjælpe familien til, at fortsætte med at vise kærlighed og opmuntring efter et tilbagefald i stedet for at være ondskabsfulde eller nedslående.

Dette betyder ikke, at vi altid vil være heldige i vore anstrengelser for at få en af vore kære til at holde op med at drikke. Men principperne gælder stadig. Og hvis drankeren ikke er i stand til at løse sit problem, så vil vores eget liv i det mindste blive bedre.

Hvis de medlemmer af familien, som ikke drikker, vil skaffe hjælp tidligt,

kan en stor del af sorgen undgås. Det er vigtigt, at alle de involverede tager initiativ til at lære alt, hvad de kan om alkohol, tilvænningsprocessen samt de måder, hvorpå familiens medlemmer og andre utilsigtet bidrager til det fortsatte drikkeri.

Mulige hjælpekilder for de af familiens medlemmer, som ikke drikker, udgøres af hjemmelærerne, kvorumslederne, biskoppen samt andre bekymrede præstedømme- og hjælpeforeningsledere og medlemmer, som tidligere har drukket, men er holdt op. For drankeren findes der i tilgift til de allerede nævnte hjælpekilder, afholdsforeninger og behandlingshjem i både privat og offentlig regi, og disse hjælper mennesker, som har et alkoholproblem. Det er af afgørende betydning at vide at helbredelse i mange tilfælde er umulig uden hjælp fra en fagmæssig ledet afvænningskur. Hvis de berørte familier søger hjælp, er denne hjælp i de fleste tilfælde til rådighed for dem, som har problemer i forbindelse med alkoholmisbrug.

Brug af de ovennævnte retningslinier, selv om de er udfordrende, har givet mange familier en meningsfuld kurs at følge og har ført til nogle vidunderlige erfaringer. Det er vidunderligt at se en person overvinde et alkoholproblem og se en familie forenes igen.

Herrens erklæring om, at „stor skal . . . (vores) glæde“ være, hvis vi bringer „kun . . . een sjæl“ (L&P 18:10,15) gælder i sandhed for vort arbejde med dem, som er blevet afhængige af alkohol. Med Herrens hjælp kan vi velsigne dem, som er påvirket af alkohol og tilbyde dem et virkeligt håb om helbredelse. □

HENSIGTEN

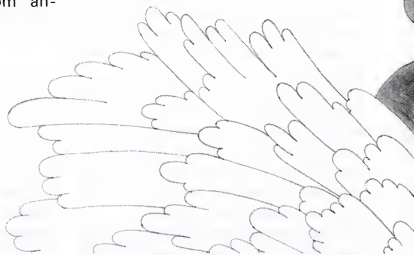
Det var efterår i Wyoming. De majestætiske Tetonbjergene, der skød op mod den blå himmel, afspejledes i Jacksonsøen – en åndeløst smuk baggrund til begyndelsen af en spændende kanotur ned ad den 160 km lange, vildsomme Snake River. I overensstemmelse med sit navn Slangefloden, snoede floden sig gennem et vildt område, der var rigt på dyreliv. Vi ville kun møde få veje og nogle enkle spor.

Spændingen var stor, og hjerterne slog lidt hurtigere end normalt hos de 19 spejderledere, fædre og deres 16-årige sønner, som ventede på flodbredden ved Moran for at begynde deres kanotur ned ad Snake River.

To høje, solbrændte, 19 år unge mænd, som havde erfaring med floden, skulle være vore førere – den ene foran gruppen og den anden lige efter. Deres instruktioner og advarsler blev opfanget af mennesker, som an-

strengte sig for at lære. Der var en vis frygt, da de blev advaret mod hvirvelstrømme, som kunne tvinge en kano med dens passagerer ned under vandet. Der blev også givet instruktion i at nærme sig, og i, hvordan man skulle sejle gennem de hvirvlende vandmasser. Den væsentligste instruktion lød: „Hvad end du gør, så bring ikke din kano ud af balance.“ Vi besluttede os, og det var virkelig vor hensigt, at gøre alt, hvad vore førere havde belært os om. Vi ville padle med lige stor kraft på begge sider af kanoen, vi ville ligge på knæ i kanoen hele vejen, så vi lettere kunne bevæge kanoen samt sørge for at holde den i balance.

Som ansvarlig leder for gruppen var

ER IKKE NOK

Ældste Rex C. Reeve

Jeg lidt tvivlende, da jeg lyttede til de sikkerhedsregler, som førerne gav os. Jeg mindedes en nyhedsudsendelse nogle få dage tidligere, der fortalte om en far, der var faldet ud af sin kano på vej ned ad en rivende flod. Han havde slået hovedet mod en klippe, og var

druknet, inden han kunne reddes, selv om han bar sin redningsjakke på korrekt måde.

Den første fører stak elegant sin kano i vandet og gled uden anstrengelse ud i floden. Derefter fulgte alle de andre kanoer hver med sin far og søn i. Det var en vidunderlig dag – den friske rene luft var opkvikkende, og den klare blå himmel med en enkelt lille sky her og der øgede omgivelsernes skønhed. Vandet var klart, og floden gled fredeligt afsted. Grantræerne gav

Illustreret af Lee Shaw

sammen med græsset og buskene en kunstnerisk skønhed til hver eneste drejning af floden. Vi nød de første 16 km så meget, at størstedelen af vores frygt og bekymring forsvandt.

Da vi kiggede frem, kunne vi se et andet vandløb, som mandede ud i hovedfloden. Vi kunne se strømhvirvlerne, og vi blev mere på vagt, da vi nærmede os stedet, hvor de to floder mødtes. Pludselig lød der et ivrigt råb forude: „Se elsdyret!“ Jeg ville gerne se elsdyret, så jeg drejede mig hurtigt omkring og fangede et hurtigt glimt af elsdyret med dets store flade gevir, netop som jeg faldt hovedkulds i Snake River.

Vandet var koldt og klipperne hårde. Jeg kæmpede for at komme op til overfladen. Tusinde tanker jog gennem mig: „Gad vide, hvor min søn Dave er. Hvordan finder jeg vores kano? Kan jeg finde min åre?“

Mens jeg svømmede ind mod bredden, fik jeg øje på Dave lige foran mig på vej ind mod bredden. Jeg havde mistet min hat, al sololien og mine solbriller, som jeg havde i min lomme. Men jeg var glad for at komme op af det kolde vand og igen være tilbage i kanoen, så vi kunne følge med de andre.

Efter dette kunne de have sagt „sel!“ om tusind elsdyr, og vi ville ikke have vendt os om for at se. Vi så ret frem. Der var flere kilometer med strømfald og hvirvler, og vi kom sikkert igennem. Vi så hverken til venstre eller til højre. Et strømfald var i virkeligheden så kraftigt, at en kano, som prøvede at komme igennem det, tippede bagover. Faderen var tungere end sin 16 år gamle søn, som sad forrest. De havde ikke til hensigt at bringe kanoen ud af

balance, men det gjorde de. Og derfor blev de våde. Hensigten er ikke nok! Herren har sagt: „Jeg, Herren, er forpligtet, når I gør, hvad jeg siger, men når I ikke gør, hvad jeg siger, har I intet løfte“ (L&P 82:10).

Endnu en gang, hensigt er ikke nok. Ved en anden lejlighed, hvor Josua blev Israels leder til erstatning for Moses, der blev afløst, gav Herren Josua nøglen. Han sagde: „Så længe du lever, skal det ikke være muligt nogen at holde stand imod dig; som jeg var med Moses, vil jeg være med dig; jeg vil ikke slippe dig og ikke forlade dig. . .

Vær kun helt frimodig og stærk, så du omhyggeligt handler efter hele den lov, min tjener Moses pålagde dig, vig ikke defra til højre eller venstre, for at du må have lykken med dig i alt, hvad du tager dig for“ (Josua 1:5,7).

Josua fik besked på at gøre *alt* i henhold til loven.

Helamans unge krigere baserede ligeledes deres succes på denne samme nøgle.

„Ja, de iagttog og adlød enhver befaling med omhu, og det gik dem efter deres tro“ (Alma 57:21).

De „adlød enhver befaling med omhu“. Nøglen til deres succes var at adlyde ethvert ord og enhver befaling. Ja, hvis vi vil trække på himlens kræfter, så er hensigt ikke nok.

Vi må adlyde enhver befaling med omhu. Husk disse ord, som Herren har sagt:

„Jeg, Herren, er forpligtet, når I gør, hvad jeg siger, men når I ikke gør, hvad jeg siger, har I intet løfte“ (L&P 82:10).

Vi må virkelig adlyde loven, hensigten er ikke nok! □

SØD HARMONI

Kathleen Lubeck

Når musikken begynder, fødderne begynder at slå rytmen, når hovederne begynder at bevæge sig, og børnene slår rytmen på deres stole, så varmer musikken salen op og fører mennesker ind i fantasiens verden. Koncerten er alt for hurtig forbi, publikum larmer, fløjter og råber „bravo“ og „mere“ – og gruppen spiller endnu et nummer eller to.

Hvad enten de spiller march, disco eller en romantisk medley bestående

af kendte melodier eller fredfyldt udfører „Herren er min hyrde“ (Sange nr. 14), så har Mormon Youth Symphony and Chorus en særlig magisk virkning på deres publikum. En del af denne tryllebinding er musikken selv – men er i højere grad det, som bliver videregivet gennem musikken. Det er ikke en almindelig udøvende musikgruppe, hvilket publikum hurtigt får forståelse af.

„Jeg har hørt New York Philharmoni-

kerne og Chicagos symphoniorkester spille dette stykke, men jeg har aldrig før lyttet til det med tårer i øjnene. Kan du fortælle mig hvorfor?" spurgte et medlem af musikledernes konference, som netop havde hørt Mormon Youth udføre „Roms pinjer" af den italienske komponist Respighi.

„De unge mennesker i gruppen er ikke blot enestående musikere, men de udstråler også godhed," sagde et ikke-medlem ved en koncert i Californien for nylig. „Det får mig til at spekulere på, hvem disse unge mennesker er?"

De er jurastuderende, medicinstuderende, gymnasieelever og elever ved andre højere uddannelsessteder, bankassistenten, elektrikere, gartnere, lærere, blomsterhandlere, trykkere, revisorer samt meget andet i alderen fra 16 til 30 år. Nogle er ugifte, nogle er gifte, men alle 375 er strålende musi-

kere. Og - hvad der er mest vigtigt - de ønsker at dele deres vidnesbyrd gennem den musik, som de udfører.

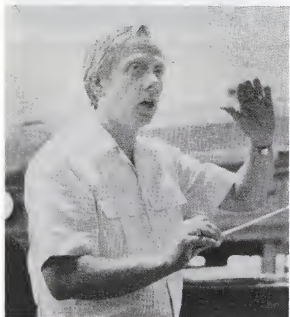
„Når man slutter sig til dem, så ved man, at man tilhører gruppen af mere end blot musiske årsager" sagde Kevin Call, førsteviolinst, som har spillet solo i Tabernaklet sammen med gruppen adskillige gange. „Min motivation for at slutte mig til gruppen er at bruge min musik som et redskab til at missionere."

Janice Call, som synger i koret, er enig. „Når man giver en god koncert, så føler man Ånden så stærkt. Man føler det, som om man har udviklet sine talenter til et virkeligt godt formål, og at der er et formål med at være i gruppen - at hjælpe mennesker komme nærmere til Herren."

„Det er svært at beskrive den opmuntring, man føler, når man deltager," sagde Kathy Broadbent, hvis tre søstre også har sunget i Mormon Youth. „Jeg tror kun, jeg kan beskrive det på denne måde: Jeg elsker bare min himmelske Fader, og føler mig så varm indeni mig selv over at vide, at jeg kan gøre noget for ham, og at jeg benytter et talent, som han har givet mig. Vi påvirker mennesker med musikken, og det er noget, som jeg tror, at han vil have mig til at gøre."

Det er svært at måle den virkning, som gruppen har. Der kommer mange breve hver måned til Mormon Youths kontor, hvori der spørges, hvad det er, der gør gruppen så usædvanlig og breve, hvori man beder om flere oplysninger om kirken. Og det indtryk, som gruppen giver af mormonkirken, kan kun måles i en ændret indstilling og i omvendte.

En kvinde, som var blevet bedt om

aldrig at vende hjem, efter at hun havde tilsluttet sig kirken, overtalte sin mor til at overvære en koncert, og hendes mors indstilling overfor kirken ændrede sig totalt. „Jeg vil nu være i stand til atter at vende hjem,” sagde datteren. En mand, som havde undersøgt kirken i tre år, besluttede sig til at lade sig døbe efter at have hørt Mormon Youth spille i Sacramento i Californien. Endnu et ægtepar i Modesto i Californien sagde, at Ånden påvirkede dem så meget ved de to Mormon Youth koncerter, som de overværede, at de besluttede sig til at blive medlemmer af kirken.

Gruppens indflydelse når også ud på et internationalt plan. Et særligt juleprogram med Mormon Youth er det

første SDH-program, som er blevet tilladt i Frankrig, og efter at det var blevet vist i TV, blev der anmodet om yderligere tre programmer. En del af dette program, som blev vist i norsk TV, åbnede utallige døre, som førhen var lukkede for missionærerne i Norge. Det særlige program, som blev vist i USA i forbindelse med 200 års dagen for De forenede Stater den 4. juli, blev nr. tre i bedømmelsen af TV-programmer på nationalt plan. Dette program fik en rig mand fra New York til at tilbyde at sende hele gruppen på en tur til Rusland. Og historierne om, hvordan gruppen har påvirket mennesker og hjulpet missioneringen, fortsætter.

„Alene med vort ugentlige radiopro-

gram, når vi en mulig lytterskare på 144 millioner i De forenede Stater, Canada og Europa," sagde Robert Bowden, der er dirigent for gruppen. „Vi afholder også 20 koncerter om året samt laver normalt en eller to særlige TV-programmer. Vi har rent faktisk netop vundet en regional belønning for et af disse programmer." Med en sådan travl koncertplan og kun en prøve om ugen så er det nødvendigt, at deltagerne er hengivne. Det er en af årsagerne til, at det at være medlem af Mormon Youth er en kaldelse i kirken. „Mormon Youth er ikke en selskabelig forening, men en arbejdsorganisa-

tion" sagde br. Bowden. „Jeg fortæller mennesker, som aflægger prøve, at hvis de ønsker at slutte sig til os af selskabelige årsager, så er de kommet til det forkerte sted. Vi arbejder for kirken og missioneringsprogrammet. Ofte gennemgår vi musikken en lørdag morgen og indspiller den den næste lørdag morgen. For at gøre dette kræves der de bedste musikere og sangere, mennesker som let kan læse noder. Jeg forundres over, hvad denne gruppe kan gøre. De ved, at de kender Herren, så de ønsker at være så professionelle som de kan blive." Når gruppen er på turné, er udfordringerne forskellige. De har normalt

mindst én koncert om dagen, og det kan midt i det at rejse, stå i kø for mad, og få lidt søvn være en ganske trættende oplevelse.

„Det hårdeste ved at være på turné er, at vi bliver så trætte,“ sagde Linda Taylor, der synger alt. „Der er faktisk ikke tid til at slappe af. Men når vi afholder koncert så forsvinder alt det ubehagelige. Hver gang vi synger „Han lever, vor forløser stor“ (Sange nr. 98), så får jeg kuldegysninger over hele kroppen.“

Måltider bliver ofte serveret i kirkebygningernes aktivitetssal eller af værtsfamilierne, eller også sørger gruppens medlemmer for sig selv i de byer, som de besøger. „Man kan ikke bare komme ind på en restaurant med syv busser fulde af mennesker,“ sagde Ray Furgeson, præsident for gruppen. „Det kræver god planlægning, længe inden vi tager på turné.“

Det at være hos værtsfamilierne er en af turneernes højdepunkter. „Det at komme ud og se os omkring er sjovt, men for mig er det at bo hos SDH-familier en af de bedste ting ved turneerne,“ sagde Jim Lamoreaux, tenor.

„De tager imod én, som er man ét af deres egne børn og ruller den røde løber ud for én. Når man rejser, er det, som om man har kendt dem hele livet.“

Som altid så udstråler gruppen sit særlige trylleri, når de er på turné, så vel som når de er hjemme. Ved afslutningen af turneen til Californien sidste sommer samlede de 7 buschauffører sig (nogle SDH og andre ikke) og talte til gruppen. „Vi vil gerne takke jer for det privilegium, det har været at rejse sammen med jer,“ sagde deres

talsmand. „Vi har roser til hver af pigerne som tak for, at I er sådan en dejlig gruppe,“ og så blev fjorten dusin roser givet til de unge piger.

„Musik er en vidunderlig kraft,“ sagde br. Bowden. „Hvor tit er I ikke kommet i kirken og fået tårer i øjnene på grund af et musikalsk nummer eller en salme? Musik kan virke til gavn for vor himmelske Faders sag, selv om noget musik kan virke for djævelen. Man må være forsigtig med, hvordan man benytter musik.“

Disse unge mennesker har besluttet sig til, hvordan de vil benytte deres talenter, og har fanget ånden i det, de gør. De kan spille et musikstykke og gøre det bedre, end jeg nogen sinde kunne forvente det af dem, fordi de har fanget ånden i, hvad der foregår. Man kan føle det blandt publikum – en åndeløs tavshed – og så forstår man, at mennesker kan føle musikken og sige: „Å, lyt til det!“ Det er spændende at være en del af alt dette.“

Hvert eneste medlem af gruppen vil uden tvivl være enig heri. Det er årsagen til, at nogle af dem ikke har noget imod at vente det halvandet år, det tager at blive medlem af gruppen. Det er også årsagen til, at de alle ofrer lørdag morgen til prøver, når de kunne benytte tiden til at stå på ski.

„Når jeg tænker på den lykke, som det at spille sammen med Mormon Youth har givet mig, og de mennesker, som lytter, samt på hvor velsignet jeg er at have det privilegium at spille sammen med symfoniorkestret, så fylder det min sjæl med så stor glæde. For mig er det at følge den vej et skridt mod himlen,“ sagde Steve Duncan, janits-har. „Ofrene og de lange timer er det virkelig værd.“ □

E. D. S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT.
LIBRARY

MAY 10 1982